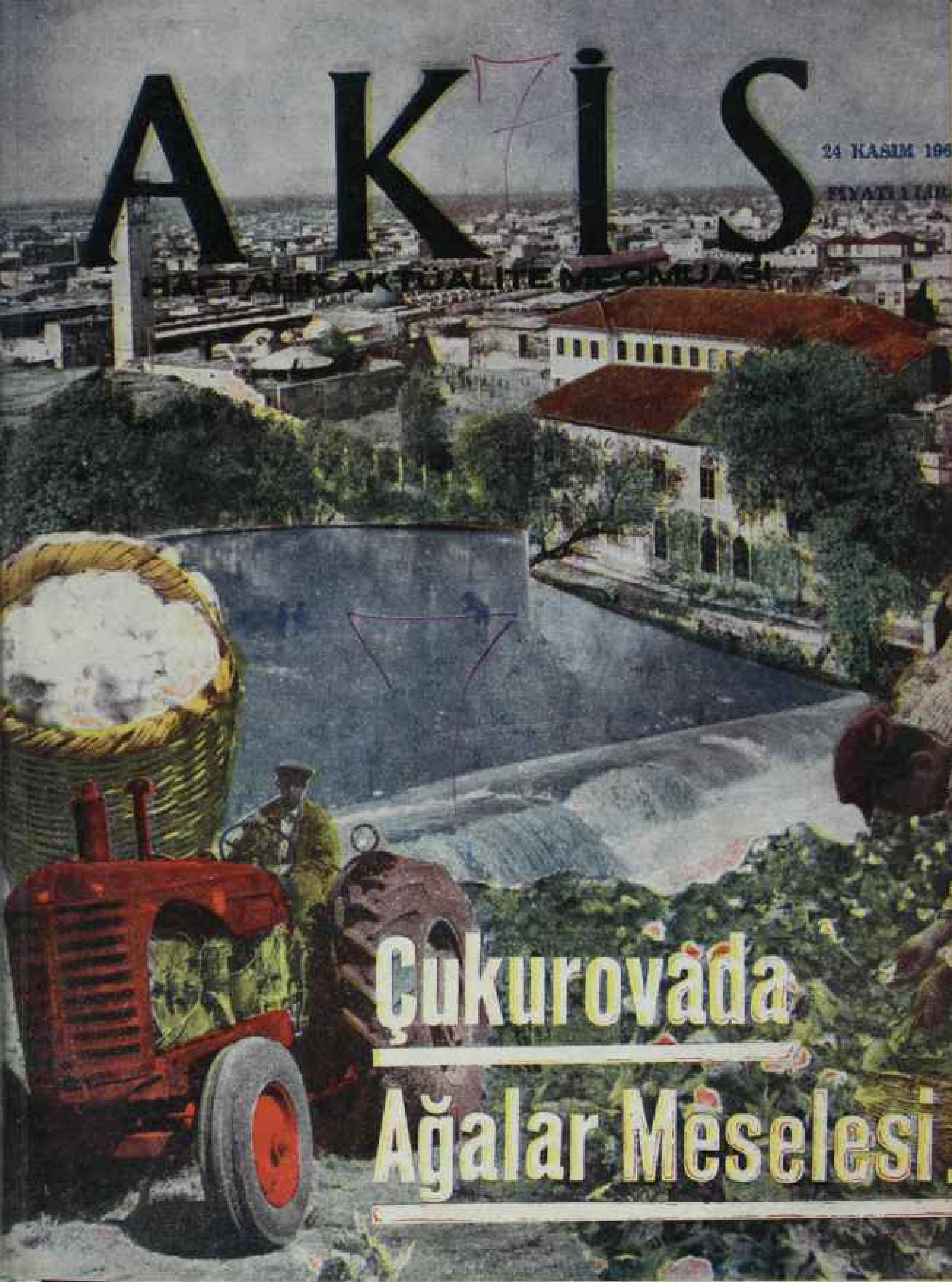
AKİS

HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

24 KASIM 196

FİYATI 1 LİR

Çukurovada Ağalar Meselesi

SOĞUKTAN ARABANIZI DA KORUYOR MUSUNUZ?

Yazın olduğu gibi kışın da arabanızın motörünü korursanız, otomobilinizden beklediğiniz randımanı alabilirsiniz. En şiddetli sıcaklarda fazla incelmeyen MOBILOIL SPECIAL dondurucu soğuklarda da fazla kalınlaşmaz. MOBILOIL SPECIAL, bugünün ve yarının ihtiyaçlarını yaz, kış karşılayacak yegâne motör yağıdır.

Mobiloil
Special

- Soğukta motörün ilk hareketini kolaylaştırır.
- Akü ömrünü uzatır.
- Aşınmayı azaltır.
- Motörün gücünü artırır.
- Yakıtta ekonomi sağlar.

Mobil

MOBILOIL gibi üstün vasıflı, mükemmel bir motör yağının imalâtçıları tarafından özel şekilde hazırlanan MOBILOIL SPECIAL arabanızın ömrünü uzatır, tamir, yakıt ve yağ masraflarınızda ekonomi sağlar.

MOBILOIL SPECIAL, API klasifikasyonunda "ML MM MS DG DM" servislerini karşılar

Pan Am ile uçtuğunuz zaman dünyanın en tecrübeli Jet ellerindesiniz!

Pan American Jet Clipper'in kumanda aletlerini idare eden ellerin bir hususiyeti vardır — bu hususiyet tecrübedir.

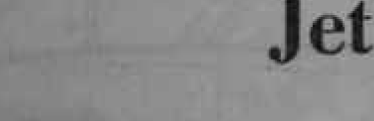
Şunu bir an için düşününüz: Pan American jet pilotları, bütün diğer havayolu şirketlerinin toplamından daha fazla — bir milyon civarında — yolcuyu denizaşırı uçurmuşlardır. Her Pan American jet seferinde bu uçuş tecrübesinin üstünlüğünü bizzat müşahade edebilirsiniz.

Pan American — diğer havayolu şirketlerine nispeten — daha fazla jet servisi yapmaktadır. Dünyanın en tecrübeli havayollarını tercih etmeniz için bu da ayrı bir sebeptir.

6 kıtadaki 80 memlekete yapılan jet servisleri hakkında tamamlayıcı bilgi almak ve rezervasyon için lütfen Seyahat Acentenize veya Pan American Bürolarına müracaat ediniz:

İSTANBULDA : Hilton Oteli methali, Tel.: 47 45 30 - 48 70 80
ANKARADA : Atatürk Bulvarı 53, Tel.: 12 83 04 - 12 91 48 - 12 83 98
İZMİRDE : İzmir Palas Oteli, Tel.: 32 1 00

Trade Mark, Reg. U. S. Pat. Off.

PAN AM

DÜNYANIN EN TECRÜBELİ HAVAYOLLARI

Sayı: 439 Cilt: XXVI Yıl: 9

Sahibi
Mübin Toker

Yazı İşleri Müdürü
Kurtul Altuğ

Bu sayıda Yazı Kurulu
İç Haberler Kısmı: Metin Toker, Atilla Bartınlıoğlu, Güneri Cıvaoğlu, Egemen Bostancı ve Kenan Taşçıoğlu (İstanbul), Seyfi Özgenel (İzmir) -Dış Haberler Kısmı: Deniz Baykal - Tıb: Dr. Akif Berki - Magazin Kısmı : Jale Candan, Tüli Sezgin, Hüseyin Korkmazgil - Musiki : Daniyal Eriç - Faruk Güvenç, Tiyatro : Lûtfi Ay, Naciye Sibel - Sinema : Tarık Kakınç - Kitaplar : İlhami Soysal - Spor : Vildan Aşır Savaşır.

Resim
Ali Parmakerli - Hakkı Tümgan

Fotoğraf
Sungar Taylaner - Kutay Kayalı

Teknik Sekreter
Vural Bayraktar

Klişe
Doğan Klişe Atelyesi

Yazı işleri
Rüzgârlı Sokak No. 15/2
Tel: 11 89 92

İdare
Rüzgârlı Sokak No: 15/1
Tel: 10 61 96

Abone Şartları
3 aylık (12 nüsha) 10.00 lira
6 aylık (25 nüsha) 20.00 lira
1 senelik (52 nüsha) 40.00 lira

İlân Şartları
Santimi 20 lira
3 renkli arka kapak: 1500 lira

AKİS Basın Ahlâk Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Dizildiği yer
Rüzgârlı Matbaa

Basıldığı yer
Milli Eğitim Basımevi

Basıldığı tarih
22.11.1962

•

Fiyatı 1 Lira

A K İ S
HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

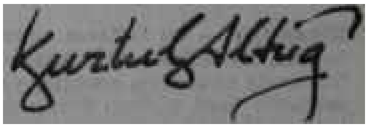
Kendi Aramızda

Sevgili AKİS Okuyucuları,

Memlekette olup bitenlerden, gerçek şekilleriyle haberdar mıyız? Bu sual, geçen hafta AKİS'in bürolarında, aramızda tartışıldı. Konuşmalarınız, itiraf etmek lâzım ki gazetecilik ödevinin başarılması bakımından bizim için fazla iftihar verici bir neticeyle bağlanmadı. Aksine, toplumun bazı tek taraflı ve peşin hükümlerle beslendiği, hâdiseleri aksettirenlerin madalyonun ekseriya bir yüzünü gösterdikleri, ispat etmek istedikleri hususun delillerini arayıp ötekileri halının altına ittikleri üzerinde âdeta ittifak edildi. Lâfı, Ereğli yazısı açmıştı. Lâf, Kadirli Olaylarına geldi. Biz bunu konuşurken, etrafında oturduğumuz masanın üzerindeki Cumhuriyet gazetesinin manşeti gene Kadirli Ağaları ile alâkalıydı.

Kadirli Olayları, mahiyet itibariyle, kopmasına sebebiyet verdiği gürültünün onda birine lâyık değildir. Kadirli, 510 ilçemizden sadece biridir. Çeltik, Çukurova için devede kulak önemindedir. Ama Kadirli, mâna bakımından inanılmaz derecede mühimdir. Zira Kadirli bir sembol haline gelmiş, daha doğrusu bir çok memleket meselesini bünyesinde bulunduran bir minyatür olmuştur. Bu minyatür, şimdiye kadar tamamiyle tarafsız şekilde tahlile tabi tutulmuş değildir. Bunu, YURTTA OLUP BİTENLER kısmımızdaki "Çukurova" yazısı okunduğunda herkes rahatlıkla ve kolayca görecektir. Herkes "Ya o taraftan, ya bu taraftan" olmuştur. Çok cereyan, madalyonun bir yüzünü kendi çıkarı için propaganda malzemesi olarak istismar etmiştir. AKİS gitti ve gördü. Sadece Kadirlideki durumun değil, bütün Çukurovanın toprak, su ve tarımla alâkalı meselelerinin incelemesini yaptı. Bu haftaki "Çukurova" yazısında bunların bir kısmını gelecek haftaki yazda ise aynı derecede alâka çekici başka kısmını bulacaksınız. Bu yazılar, bir düşünce için en esaslı unsur olan "gerçek durum" malzemesini sağlayacaktır. AKİS, bu konuda düşüncelerini yazmak isteyen okuyucularına da bu haftadan itibaren sütunlarını açmaktadır. Tek ricamız, düşüncelerin imkân nisbetinde kısa yazılmasından ibarettir.

Saygılarımızla

İçindekiler

Günlerin getirdiği

Yurttan Akisler

Cumhurbaşkanlığı — Bundan bir süre önce Toptan Affin şampiyonları, kendi taraftarlarına kuvvet ilacı sunma babında "Cemal Gürsel bizimle beraberdir. Affi çıkaracaktır. Bize şöyle dedi, böyle dedi.." diye yayına geçmişlerdi. Kendilerine bakılırsa sadece Cemal Gürsel değil, Genel Kurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları, Ordu, Parlâmento, herkes, herkes -bir, İsmet İnönü hariç- "Aman af çıksın" duasını Adeta her gece yatmadan yapmaktaydılar! Tabii bu, bir şarlatanlığın dik âlâsından başka şey değildi ve bizzat yayını yapanlar yazdıklarına inanmıyorlardı. Maksat, etrafa cesareti vermek, Cumhurbaşkanının zırhı arkasına sığınmaktı.

Şimdi, Cemal Gürseli "O çeşit solcular" aynı tarzda kullanmağa çalışmak gibi bir gaflete düşmüş görünüyorlar. Oyun, aynı oyunun öteki uçta tekrarıdır. "O çeşit solcular" böylece, akılları, sıra taraftarlarına "Korkmayın, arkamızda Cumhurbaşkanı var" deyip kuvvet vereceklerdir. Yönde bir resim. Altındaki ibare: "Cumhurbaşkanı Gürsel - Fakir Köylünün Savunucusu". Vatanda bir resim. Altındaki ibare: "Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel bir basın toplantısında konuşuyor - Anayasanın ve Türk Demokrasisinin güvenilir bekçisi". Öncüde bir haber: Cumhurbaşkanı, Temel Hakları Yaşatma Derneği -Bizim Radyonun bütün türkleri katılmaya davet ettiği dernek!- üyelerini kabul etmiş ve onlara demiş ki...

Cemal Gürsel "O çeşit solcular" ve "O çeşit solculuk" hakkında ne düşündüğünü bir söyleyecek, akl-ı evvellerin aklı o zaman başlarına gelecek!

Ziyaretler — Bu haftanın ortasında Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makariosun Ankaraya gelişi -Cumhurbaşkanı Türkiyede ziyadesiyle maruftur ve papaz kılığıyla gezmektedir- hayli kimseyi heyecanlandırdı. Fakat türklerin, gelenin, sevdiğimiz Kıbrısın Devlet Başkanı olduğu hususunu şüphesiz gözönünde tutacaklarına dair inanç bu heyecanı kısmen izale etti. Makarios bundan evvel de Yunanistana gitmiş ve oralı devlet adamlarıyla Kıbrıs meselelerini görüşmüştür. Şimdi Türkiyede de aynı hizmeti yapacaktır. Resmî ziyaret dört günlüktür ve Makarios 26 Kasımda memleketimizden ayrılacaktır. Ziyaretin alâka çekici bir kısmı, Göremeye yapılacak olan gezidir.

Tarım — Bu yıl içinde Tarım Odaları kurulması için gerekli teşebbüse geçilecektir. Ticaret Odaları statüsüne benzer bir statüyle faaliyete geçecek olan bu teşekkül için gerekli kanun 1957 yılında kabul edilmişti.

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios
Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz!

Ancak kuruluş için lüzumlu para -5 milyon- bir türlü Bütçeye konmadığından işe başlanamamış ve Tarım sektöründe çalışanla, çalıştıranın münasebetini tanzim edecek teşekkülün kurulması gecikmişti. 5 yıldır Bütçeye bu konuyla ilgili 1 liralık bir meblâğ sembolik olarak konmakta, tabiatıyla kuruluş hazırlıkları böylece bir yıl sonraya kalmaktaydı.

Hafta içinde C.H.P. Grubunda İzmir Milletvekili Arif Ertunga bu konudan Başbakan İnönüye uzun uzun bahsetti. İnönü dikkatle dinledi ve meseleyi önemli bulduğunu belirtti. Ayrıca bu yıl Bütçeye bu tahsisatın konmasını, hiç değilse büyük bölgelerde bu Odaların kurulması için bir ön teşebbüsün yapılmasını söyledi.

Tarım Odalarının merkezi Ankarada olacaktır. Tarım Odaları Birliği adı altında kurulacak üst kademe kendisine bağlı Odaları organize edecektir. Seçimle iş başına gelecek idarecilerin görevi Tarım Bakanlığına bu konuda yardımcı olmaktır. Esasen işin gecikmesi, D.P. devrinde Tarım Bakanlığı teşkilâtının biraz direnmesi ve kendi teşkilatlarının yanında kuvvetli bir teşekkülün bulunmasını arzulanmamasından doğmuştur.

Bu yıl hiç bir şey yapılamazsa, büyük bölgelerdeki tarımcıları teşkilâtlandıracak Odaların kurulması için 2-3 milyon liralık bir fon ayrılacaktır.

A.P. — Aylardır için için kaynayan A.P. de büyük fırtına nihayet haftanın ortasında patlak verdi. Mutedillerle ırkçılar, Apaydıncılarla Gümüşpalacılar birbirlerine girdiler

Olay Çarşamba günü Grup İdare Kurulu seçimlerini yapmak üzere toplanan A.P. Millet Meclisi Grup toplantısında ortaya çıktı.

Ancak seçimlerden sonra, Mehmet Ali Aytaç, Şükrü Akkan ve Mahmut Rıza Bertan tarafından verilen "ihraç kararlarının iptali ve muamelelerinin durdurulması" ile ilgili önerge büyük gürültülere sebep oldu. Başkan Saadettin Bilgiç:

"— Burhan Apaydının ihraç edildiğini Genel Merkez bize telefonla bildirmiştir" diyerek, meseleyi geçiştirmek istediyse de, bu sözler üzerine salon bir anda karıştı ve grup hep bir ağızdan:

"— Biz telefon emirleriyle hareket edemeyiz" diye bağırdı.

Öte yandan mutedillerden Muhittin Güven, müfritlere ve ırkçılara şiddetle hücum etti ve bilhassa Gökhan Evliyaoğlunu ağır bir şekilde suçlayarak:

"— Milliyetçilik maskesi altında gizlenen bu şahsın bu tarafı dahi tetkike muhtaçtır" dedi.

A.P. şimdi kelimenin tam anlamıyla bir keşmekeş içindedir.

Tayinler — Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne Cavit Kınay tayin edildi. Kınayın bundan evvelki görevi Bakanlık Müsteşar Muavinliğiydi.

Gelirler Genel Müdürü Ahmet Tevfik Alpaslan ise aynı Bakanlığın Muhasebat Dairesi Genel Müdürlüğüne atandı.

Dünyadan Akisler

Küba — Küba Başbakanı Castro nihayet, Sovyet yapısı "İlyuşin 28" jet uçaklarının kaldırılmasını kabul etti. Havana Radyosu, Castro'nun bu kararı, Sovyet Başbakan Yardımcısı Mikoyan ile görüştükten sonra aldığını bildirdi. Karardan hemen Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Yardımcısı U Thant haberdar edildi.

Başkan Kennedy, bu kararı memnuniyetle karşıladığını belirttikten sonra Kübadaki ablukayı da kaldırdığını açıkladı. Böylece, dünyayı bir felâketin ucuna kadar getiren bu buhran da sessizce halledilmiş oldu.

Norveç — Norveç Veliahdı Harold ile Yunan Prensesi İrenin nişanlanmak üzere oldukları haberi ortalıkta dolaşıyor. Rivayete göre, nisan Noel yortusu esnasında ilân edilecektir.

Avrupalı asiller yakında, Norveç Kralı Olafın Başkent civarındaki malikânesinde toplanarak bu konuyu rahat rahat konuşabileceklerdir. İkide bir ortaya çıkan bu nişan - nikâh haberleri de olmasa, avrupalı asiller kendilerinden bahsettirmek fırsatını bulamıyacaklar!..

Cezayir — Geçen gün, Konstantin şehrinin doğusundaki Guelma kasabasında birkaç bin kişilik bir toplantıda "Ekmek istiyoruz, iş istiyoruz" sesleri göklere yükseldi. Hürriyet mücadelesini henüz tamamlamış olan Cezayirde bu tip seslerin çıkmasını bundan sonra da; beklemek lâzımdır. 2 milyon işsizin bulunduğu Cezayirde Başbakan Bin Bella, ilk iş olarak işsizliği önleyici tedbirler aramış ve büyük inşaat islerini planlamıştır. Cezayirde esen hava şimdilik hiç de memnuniyet verici değildir.

Sayı: 439 Cilt: XXVI 24 Kasım 1962

AKİS
HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

YURTTA OLUP BİTENLER

Millet Meclisinde plânla ilgili görüşmeler yapılıyor
2X2 = 4 (5 değil!)

Millet

Beklenen sevgili

Bu yakınlarda halkın arasında dolaşanlar, kendilerini hayrete düşüren bir hususla karşılaşmışlardır. Beş yıllık plan, hiç kimsenin tahmis edemeyeceği şekilde "sade vatandaş"ı alakalandırmıştır. İş sahiplerinin, tüccarın, sanayicinin, ihracatçının, madencinin, bankacının bu çeşit bir ilgisini anlamak kolaydır. Ama, "sade vatandaş"?. "Sade vatandaş" âdeta öteki hususi durum sahipleri derecesinde Plânı dikkate şayan bulmaktadır. Bundan dolayıdır ki bu haftanın içinde Planın bütün ana hatlarıyla Meclisten çıkmış olması, memlekette bir süredir hissedilen iyi havanın ümit verici devamını teşkil etti.

Plan, yeni iş sahaları ve imkânları mânasına geldiğinden dolayıdır ki bu alâkayı çekmiştir. BİT yılın sonunda elde edilen "iyi hava başlangıcı", en ziyade istikrarın bir yıl önceye kıyasla çok sağlam temellere bağlanmış görünmesinin neticesidir. Bu, buzların çözülmesini ve suyun mayi halini almasını sağlamıştır. Şimdi Plandır ki suları bereketli, hayırlı istikametlere akıtacak, tarlalar sulanmaya başlayacaktır. Asıl feyiz, o zaman ortaya çıkacaktır.

Planın birinci adımı, bunun hazırlanıp Meclisce kabul edilmesi idi. Bu, olmuştur. İkinci adım, halkın Planı benimsemesidir. "Benimseme" kelimesi tam kelime midir bilinmez ama, halkın Plana ilgisi her toplulukta derhal ortaya sıkmaktadır. Üçüncü adım, bunun iç ve dış finansmanıdır. Dördüncüsü ise tatbikat olacaktır.

Üçüncü ve dördüncü adımlardır ki koalisyonun bir önümüzdeki devrede kaderini tayin edecek, seçimlerin neticesini çizecektir. İstikbal için başka yoldan iyimser veya karamsar tahmin, buz üstüne yazı yazmaktan daha esaslı bir gayret değildir.

Plân

Sen sağ, ben selâmet

Planın Büyük Mecliste kabul edildiği gün, herkese komünist demek suretiyle Türkiyede komünistleri sevimli hale getiren Yeni İstanbul -bir insanın sevimli hale gelmesi için Gökhan Evliyaoğlunun ona

karşı çıkış yapması 1962 Türkiyesinde kâfidir- şu başlıkla çıktı: "Plânda köy içme suları için ayrılan tahsisatın arttırılmasına dair Mehmet Turgutun (A.P.) yaptığı teklif C.H.P. nin oyları ile reddedildi -C. H.P. KÖYLÜYE CEPHE ALDI- "Su, su, köylüye su" diye bağıran A.P. milletvekillerine C.H.P. liler sadece güldü. Başbakan İnönü de ayağa kalkarak aleyhte oy verdi". Zaferde ise başlık şuydu: "C.H.P. köy içme sularına fazla para ayrılmasını istemiyor - VATANDAŞTAN İÇME SUYU BİLE ESİRGENMEKTEDİR- Teklif kabul edilirse Planın bütünlüğüne halel gelirmiş".

Sadece bu başlıklar, Plân görüşmelerinin A.P. tarafından nasıl bir demagoji havasına bürünmek istendiğini göstermeye yeter. A.P. bununla da kalmadı. Aralarında talihsiz Muhiddin Güvenin de bulunduğu üç A.P. milletvekili Planın önümüzdeki yıl da tatbik edilmemesini, ondan sonra ise iki senelik plân yapılmasını ve devletin sadece özel sektörün yapmadığı yatırımlara para ayırmasını istediler! Plân antidemokratikti, antisosyaldi, antiekonomikti. anti de antiydi...

Meclis, bu saçmalıkların hepsini reddetti. Demagoji havası işe, gene A.P. nin başına yıkıldı. Zira nasıl 1954 seçimlerinde halk Yabancı Sermaye Kanununu tutarken C.H.P. bunun aleyhinde vaziyet almakla tarihinin en büyük hezimetini eliyle hazırladıysa, aynı şekilde A.P. de bu gün, halkın büyük sevgilisi Planın

Turhan Feyzioğlu
Aslanlar gibi döğüştü

HAFTANIN İÇİNDEN

Ne Olur?

Metin TOKER

Vakit vakit, karamsarlık zayıf ve fazla telâşlı yürekleri sardığında bir endişe ifade ediliyor: "Bugün İsmet Paşa var. O ortalığa hâkim. İşleri yürütüyor. Ama İsmet Paşa seksen yaşında. Peki, ondan sonra ne olacak?"

Ne zaman bana bu sual sorulsa, memnun memnun gülüyorum. Bazan "Canım, yarın dünyayı merihliler bassa ne olacak? Bilinir mi böyle şeyler!." diyorum, bazan da "Merak etmeyin, İsmet Paşanın annesi doksanın üstünde merhum oldu ve öldüğü gün akli melekeleri sizinkiler kadardı" diye takılıyorum. Böyle söylediğim için beni "safdilane bir iyimserlik" le suçlandıranlar çok oluyor. Safdilane midir, değil midir bilmem ama en ümitsiz görünen günlerde dahi bir iyimserliğin yüreğime hâkim olduğu doğrudur. Zaten, başka türlü mücadele mi olurmuş ki..

Ancak, bu sualin benim yüzümü güldürmesi bundan dolayı değildir. Hafiza-i beşer ne derece nisyanla malûl olursa olsun, mükemmelen hatırlıyorum, bundan sadece bir yıl önce karamsarlık zayıf ve fazla telâşlı yürekleri sardığında endişe başka türlü ifade edilirdi. Benim yanımda çok kimse "Bu İsmet Paşa kendine yazık ediyor. İsmet Paşa kendini harcıyor. Ortalığa hiç kimsenin hâkim olmasına imkan yok.. Boşuna uğraşıyor" diye hayıflanmıştır.

Gerçek şudur ki memleketi İsmet Paşanın şahsıyla alakalı üç safhalı bir devir geçirme mevkiinde bulunuyor. Endişelerin ifade tarzı gösteriyor ki, bu devirlerden birincisi bir tek yıl içinde geride kalmış, atlatılmıştır. İkincisini şimdi yaşıyoruz. Üçüncü devir, yüreklere suyun serpildiği günleri getirecektir. İsmet Paşalı devre ait ümitsizlik havasının dağılmış olmasını küçümsememek lâzımdır. Bugün memlekette herkes tarafından hissedilen gelişme, açılma her şeyden çok onun neticesidir. İsmet Paşayla istikrarın sekteye uğramayacağı hususundaki kesin kanaat, Türkiyenin içine mahsus değildir. Bu inancın, Ankaradaki hemen bütün elçilikler tarafından kendi dışişleri bakanlıklarına gönderilen raporlarda ifade edildiğini söylemek bir sırrın ifşası sayılmamalıdır. İsmet Paşa, içinde bulunduğumuz devri, İsmet Paşasız devre ait ümitsizlik havasının da dağıldığı bir devrin takip etmesi için çalışıyor. Ondan sonra kayığımız, selâmet sahiline erişmiş olacaktır.

Böyle olmazsa ne olur? Cevabı mevcut bulunan asıl sual budur. Hayal sahipleri bu cevap üzerinde bir nebze düşünürlerse, karışıklığın ancak kendilerini iktidara getirebileceği ihtimali üzerine kumar oynamaktan belki vezgeçeceklerdir. Karışıklık hiç bir memleketçi kuvveti payidar kılmayacaktır. İlk darbenin askeri darbe olabileceği hususunda tereddüt yoktur. Ama, böyle hallerde daima olduğu gibi bir dalga ötekini, bir başkası onu silip süpürecektir ve ondan sonra halk, sopasıyla ve kazmasıyla varoşlardan aşağı inecektir.

Bunun adı, Halk Cumhuriyetidir.

"Tamam, biz de onu istiyoruz. Hedefimiz o!" diyenlerin, başımızın üstünde yeri var. Hiç olmazsa, ne istediklerini bilmektedirler. Ama, yumurtanın içinden bunun çıkacağını görmeden yumurtayı kırmaya çalşanları, niçin saklayayım, benim kafam almıyor. Eğer sebep sabırsızlıksa, bir tek yılın milletlerin hayatında denizin katresi olduğunu hatırlamaları lâzımdır. Yok, bir memleketin yarısı tarihten, yarısı on senelik bir hacıağa idaresinden gelmiş bütün meselelerinin sihirbaz değneğiyle bir vuruşta halledilebileceğine samimiyetle inanıyorlarsa, ne demeli, gidip kendilerini okutsunlar.

karşısına geçip memleketi bundan mahrum etmeye kalkışmakla mezarını eliyle kazmış oldu.

A.P. deki hava

Ana Muhalefet Partisi, Plân çalışmalarındaki tutumunu Grup toplantılarında tespit etti. Son toplantıda da, Plânın oylaması sırasında milletvekillerinin ne renk oy kullanacakları münakaşa edildi. Grup, herkesi oyunda serbest bıraktı. Ama bu sırada, Plânı A.P. Grubu adına ilk defa tenkid eden unutulmaz Tahsin Demiray, bu devletçi, antidemokratik, özel teşebbüsü ezip geçecek Plân hakkında Grup adına son konuşmayı da yapmayı talep etti! Demirayın teklifi A.P. Grubunu ayağa kaldırdı. İlk konuşmasının yankıları -tam dört buçuk saat sürmüştür ve A.P. çıkardı: A.P. böylesine meselelerde, Meclis kürsüsüne gelecek bir parti değildir!

Hata, Grup İdare Heyetinin Irkçı Ekalliyetin elinde bulunmasından başladı. Her milletvekiline -kendi Gruplarından- bir konu üzerinde vazife verdiler. Nitekim her biri teker teker kürsüye gelip uzun uzun hazırlandıkları konular üzerinde söyliyeceklerini söylediler. Feyzioğlu bazan gülerek, bazan sıkıntıdan patlıyarak, bazan da sabrın büyük örneğini vererek bunları cevaplandırdı. Plân gibi bir konuda terazinin kimin kefesi lehine ağır basacağı, tahmin edildiği gibi çıktı. Bunu A.P. Grubu da anlamakta gecikmedi ve müzakereler böylece C.H.P. nin ak dediğine kara, kara dediğine ak de-

Planlama Teşkilatı mensupları Mecliste

İkmal kolu

Grubu hayatında böylesine ıstırap çekmemiştir- hâlâ devam ediyordu. Hele Irkçı Ekalliyet grubunun şu sıralarda birinci derecede silahşörü kesilen Cevat Önder ve Turan Bilgin, neredeyse Demirayı boğazlıyacaklardı. Bir çuval inciri kullanılmaz hale getiren Demirayın, Plânın tenkidini yaparken döktürdüğü incilerle bir daha karşı karşıya gelmeyi kabus gibi gören milletvekilleri Demirayı kürsüden indirdiler ve yerine oturttular. Demiraya gelince:

"— Yahu bıraksaydınız, şu totaliter zihniyetin hazırladığı plânı bir kere daha yere çalaydım" diye bar bar bağırıyordu.

Aslına bakılırsa A.P. nin plân müzakerelerindeki tutumu, bu ve buna benzer olaylarla bir leyi ortaya mek mücadelesi haline geldi.

Ya C.H.P. liler?

Bir nokta bu konuda önemlidir. C.H.P. tek başına Meclisde A.P. den sayıca üstün olduğu halde, Koalisyon ortaklarının yardımıyla dahi bazı oylamaları ucu ucuna Hükümet lehine neticelendirebildi. Zira C.H.P. milletvekillerini bir araya getirip Meclis salonunda oturtmak. İstanbulun fethinden daha zor oldu. Coşkun Kırca, Kemal Demir ve Suphi Baykam koridorda âdeta nöbet tuttular. Pek çok olayın içinde, hele bir tanesi C.H.P. ye soğuk ter döktürdü. A.P. li Mehmet Turgut geniş bir kitleyi ilgilendirmesi bakımından Planda köy içme sulan için ayrılan 500 milyon liranın 1,5 milyar liraya çıkarılmasını istedi. Önerge-nin dikkate alınması için yapılan oylamada C.H.P. koridorlardan adara toplamasaydı, plânın dengesini mahvedecek demagojik önerge kabul edilebilecekti. Daha sonra A.P. plânın müzakerelerinin sekiz güne -özel kanun müzakerelerin sekiz güne sığdırılmasını emretmektedir- sığdırılmaması için gerekli bütün tedbirleri aldı! Her milletvekili -Irkçı Ekalliyetin müritleri- bir önerge vermeğe başladı. Her önerge için 10 dakika konuşuldu. Ama tehlike nihayet C.H.P. milletvekillerini bir araya top lıyabildi ve çoğunluk, istenilen zamanda müzakerelerin tamamlanmasını sağladı.

Plan ve Koalisyon

Müzakerelerde koalisyon partilerinin plân konusundaki tutumları da bir hayli enteresan oldu. C.K.M.P. küçük gövdesiyle çorbada tuzunun bulunmasını temin etti. Y.T.P. biraz daha iyi hazırlanmış, biraz daha kaşları çatık geldi. Mahmut Vural uzun süren konuşmasında ilk bakışta Plânı sarsıcı, hırpalayın bir intiba bıraktı. Ama genç milletvekilinin iyi hazırlandığım, konuşmanın tümünü dikkatle dinleyenler anladılar. Vuralın konuşmasının tamamını dinleyememiş olan İnönü sonradan konuşmayı istetip okudu ve Vuralı pek çok noktalarda yapıcı buldu.

Sıkıntının büyüğünü C.H.P. li milletvekillerinden bazılarının çektiği, koridorlardaki görüşmelerden anlaşıldı. Vergi konusunda Tarım vergisinin kifayetsiz olduğunu ve dönüm başına vergi konmasını savunan C.H.P. li Sarıibrahimoğlu dostlarına şöyle yakındı:

"— Birader, kürsüye çıkıyorsun, karşında kendi Bakanını buluyorsun. Ya Melen, ya Feyzioğlu söylediklerinin karşısına çıkıyor. Bu konuda neden Alicana plânın savunmasını bırakmadılar, anlamadım!.."

Plâncı gözüyle müzakereler

Müzakerelerde Plancılar bir fasit dairenin bir türlü kınlamamasını korkulu gözlerle izlediler. Plâncılar için mesele şudur:

Kalkınmak için, yatırım yapmak gereklidir. Yatırım için de tasarrufa ihtiyaç vardır. Tasarruf iki türlü yapılabilmektedir : İhtiyari veya mecburi.. Fakir bir milletin tasarruf yapması zordur. Hele ihtiyari tasarruf imkânlarını araştırması hayaldir. Mecburi tasarrufun da demokratik rejimde bir tek yolu bulunmaktadır: Vergilemek! Bu yolların en uygunu ve adil olanıdır..

Vergi konusunda Meclisle her sı-

rasından yükselen bağırtılar, üstelik bu batırmaların yanı sıra koparılan "Ama plânlı kalkınmaya itirazımız yok" sayhaları uzmanları hayretler içinde bıraktı ve doğrusu oldukça da üzdü.

Vergiler

Uzun yolun sonu

Amerikalı uzman Hollis B. Chenery, Maliye Bakanı Meleni ziyaret ettiğinde, amacı Planın iç finansmanını Türkiyenin nasıl karşılıyacağını ve kendi imkanlarıyla kalkınmasını ne şekilde temine çaba sarfedeceğini öğrenmekti. AID -Amerikan Yardım Teşkilatı- uzmanı Melonla bu konuda uzun uzadıya konuştu. Maliye Bakanı alınacak vergileri, Planın iç finansmanı için gerekli 1 Milyar 200 milyonun nerelerden temin edileceğini anlattı. Uzman, Türkiyenin bu konuda en fazla yetkili ağızlarından birisi olan Meleni dikkatle dinledi ve son günlerde geniş çapta dedikodusu olan 300 milyon liralık açığın nasıl kapatılacağını sordu. Melen:

"— Böyle bir açık yoktur.. Bunun da çaresi bulunmuştur" diye cevap verince, uzman gerçekten memnun oldu.

Melenin sözlerinde yanlış yoktur. Maliye Bakanı bir gün evvel Meclis kürsüsünden iç finansmanla ilgili vergi reformlarını izah ederken bahsetmediği bazı konuları amerikalı uzmana açıklamakta mahzur görmedi. Planla ilgili müzakereler sona erdikten sonra, Hükümet yeni vergi tasarılarım Meclise sunacaktır. Açıklananların dışındaki vergilerden hazırlanmış olanları şunlardır:

Otomobil
Tapu harçları
Dış seyahat
Veraset
Gider

Yeni vergi reform kanunlarının getireceği meblâğ 310 milyon lira olarak hesaplanmıştır. Bunun 100 milyon lirasını Gider vergisi karşılamaktadır. Diğer vergiler daha küçük meblâğlar temin etmektedir. Ancak, gelişen ekonomimiz sonucunda bu vergilerin artacağı normal bulunmaktadır.

Bu bilgi, amerikalı uzmanı -Mr. Chenery'nin bu incelemeleri Türkiyeye yapılacak olan Amerikan yardımının miktarı ile ilgilidir- araştırdığı konu bakımından fazla ilgilendirdi. Konsorsiyomun yardım programında geniş çapta hissesi bulunan Amerikanın takınacağı tavır tabii en önemli unsurdur.

Uzman, aynı gün yaptığı basın toplantısında bunu ikrar etti ve Türkiyenin kendi imkânlarını kullanarak kalkınma gayretlerini övdü. Bu düşüncenin Amerikan yardımının artmasında büyük rolü olacağını da açıkça ifade etti.

Mr. Chenery'nin toplantısında bunun dışında bir önemli nokta daha belirdi. Amerikalı usanan kendisine tevcih edilen:

"— Bazı politikacılara göre planlı kalkınma antidemokratiktir. Fikriniz?" şeklindeki suali gülümsiyerek:

"— Bu oldukça gülünç bir fikirdir. Portorikoda da planda Hükümetin büyük çapta müdahalesi mevcuttu. Ama bu özel teşebbüsün gelişmesine mani olmadı. Üstelik yardım etti" dedi.

C.H.P. Kadınlar Kolu çalışıyor
"Ya... ya.. şa.. İsmet Paşa çok yaşa"

Kulağa Küpe

Bizi kim paklar?

Gazetede bir başlık: "İnönü bize göre bir Başvekil değil!"

Hiç, merak edip sormayın, "Peki, bize göre Başvekil kim?" diye. Gazete o sualin de cevabını veriyor: "Bize, sabahın beşinde kalkıp fabrika, baraj ve tesisleri gezen kudretli bir Başvekil lazım".

Aman dostlar, başvekilliği gece bekçiliğiyle karıştıran böyle başvekiller bir kudretli, bir kudretli olurlar ki kudretlerinden yanlarından geçilmez.

Bahar sabahları saat üç ile altı arasındaki üç saatçik için de koca bir iktidarı Ankaradan Yassıadaya, takımı ve tak'avatıyla taşıyıverirler de kimsenin ruhu duymaz!

C. H. P.

Cephelerin durumu

5 Yıllık Kalkınma Plânının müzakereleri dolayısıyla C.H.P. içinde Kurultay hazırlıkları durulmuş görülürken, aslında bunlar bambaşka bir şekil aldı. Bu defa taraflar kulis faaliyetini arttırdılar ve bütün güçlerini, kongrelerde nutuk çekmekten ziyade, fısıltılı haberlere verdiler.

Kurultay arefesinde kuliste patlayan ilk bomba "Gülek yeni bir parti kuruyor" oldu. Güleğin bu yolda bazı eski D.P. lilerle ve C.H.P. nin bazı kanadıyla yakın temas kurduğu söylenildi. Haber, bütün inanılmazlığına rağmen bir kısa an merak yarattı. Fakat haberin kaynağı öğrenildiğinde yüzlerde tebessümler belirdi ve mesele sadece bir takım nüktelerin yapılmasına yaradı. Bazıları "Bari, Kabinesini de kursa" dediler, bazıları ise "Yassıadada Topkapı olaylarıyla alâkalı şahitliğinde kimlerden makas aldıysa, onarı da partisinde unutmasın" diye takıldılar. Haber, bizzat Kasım Gülek tarafından monte edilmiş, sonra taraf-

Bir Plân Tenkidi

Planı, Büyük Mecliste Ana Muhalefet Partisi oduna Tahsin Demiray tenkid etti. Memleketin en önemli meselesi, memleketin 2. önemli partisi! Buyrun, bu A.P. adına bu konuda yapılan tenkitten inciler:

Plânın hazırlığında maddi porte 50 milyon liraya varmıştır. Pahalı mı? Ucuz mu? Pahalı demiş olsam hemen "Ucuz etin yahnisi yavan olur" cevabı verilebilir. (AKİS- Plânın hazırlık masrafı 3 milyon lirayı bulmamıştır.)

•

Şairi Azam Abdülhak Hamid Endülüs fatihi Tarıka şöyle söyletir: "Endülüs Hükümdaranının hazineleri içindesin Tarik! Sen nereden gelip, nerede durmuşsun? Azimetin ne tarafa?''

•

Böylece saha genişliyorsa da, bizim maruzatımız kusa ve mütekasip olacaktır. (AKİS - Tahsin Demirayın bu konuşması dörtbuçuk saat devam etmiştir.)

•

Burada bir nevi bibliyografya konusuna dalmamız, daldırdığımızdan değildir

•

Bugün eski nesillerden kalanlarımıza düşen, bugünkü yeni nesillere düşen vazife, Dünya Benimle Başlıyor zihniyetini bir tarafa iterek, bundan sonra tufan gibi bir zaciret haline düşmeden, hulûs ile o mazlum ve mübarek millete hizmet etmektir.

•

Burada bir benzetiş yapmak caiz ise, diyeceğiz ki, mükemmel ameliyathane hazırlanmış, asistanlar hazırlanmışlar, âletler parıl parıl. Kapıdaki büyük siyah otomobil profesörün de geldiğini gösteriyor. Her şey hazır, her şey hesaplanmış. Fakat üzerinde ameliyat yapılacak vücut hakkında hiç bit bilgi yok. Adamcağız köyünden geldiği haliyle, heybesinin üzerinde her şeyden habersiz, oturuyor.

•

İktisadi doktrinler ve doktrincilik zihniyetiyle ve metodlarıyla toplum yapısı, yani içtimai bünye öğrenilemez. Esasen öğrenilemediği içindir ki doktrinciler içtimai bünyelere müdahale ettikçe onu bozmuş, tahrip etmiş, iyilik yapalım derken insanlığa kötülük etmişlerdir!

•

İlimde müptedi, ikinci Durkheim olan bugünkü Ordinaryüs Profesörlerimiz Tarihî Maddeciliğe reddiyeler yazarak Le Paly'in yoluna girmektedirler.

•

Türkiyenin içtimai anatomisi araştırılıp mutlaka tespit olunmalıdır. Bu anatomi, bu formasyon sosyal meçhul olduğu müddetçe içtimai fizyoloji, içtimai biyoloji ve bunların bozuklukları, kifayetsizlikleri, noksanları sebepleri anlaşılmaz ve binnetice tedavileri mümkün olmaz?

•

Nasreddin Hocaya "Dünyanın merkezi neresidir?" diye sormuşlar. "Ayağımın bastığı noktadır" cevabını vermiş.
Onların bu görüşüne göre, merkezi âlemi Plândır.

•

Türkiye gittikçe artan bir tempoda, dünyaya işe yarar insan ihraç etmektedir. Şunu katiyete yakın olarak ifade edebiliriz ki, Milli Eğitimimizin ve netice olarak yetişenler seviyesi yükseldiği ölçüde bu maddenin ihracı artacak, hızlanacaktır.

•

Gönül isterdi ki Plânda bir mütehassıs doktorun, bir ilkokul öğretmeninin, bir teknikerin ve bir laborantın memlekete kaça mal olduğu gösterilmiş olsun. Bu hesaba adam ihracı konusunda artık ihtiyaç görülmektedir.

tarlarının ağzıyla etrafa yaydırılmıştır. Gaye," "Aman Kasım Gülek ayrılmasın" havasının yaratılıp Kurultayda kullanılmasıdır. Yoksa Gülekin böyle bir harekette bulunması, bahis konusu olmaktan bile uzaktır.

Erimin durumu

Bir manevranın içinde bulunan, sadece Kasım Gülek değildir. "Dörtler"den -Gülek, Erim, Doğan ve talihsiz Göle- her biri, dışarıya karşı, ötekilerle hiç bir alâkası bulunmadığını iddia etmektedir. Halbuki aslında, "Hasma Karşı Beraberlik"te birleşmektedirler ve kuvvetlerini müştereken kullanmaktadırlar. Tabiî, elinde "vuruşkan kuvvet" bulunan sadece Gülekten ibarettir. Erim, Gülekin 1950 Kurultayında yaptığını yapmayı, yani "Üçüncü Adam" olarak ortaya çıkmayı tercih etmektedir. Bunun için de bazı kimselerle "arayı düzeltmek" sevdasındadır ve el altından mazlumluk türküleri söylenmektedir. El altından haberler gönderdiği adamlar arasında öyleleri vardır ki, aman yarabbi, insanın aklı durur! Ancak Erim C.H.P. içindeki merdivenlerin hangi basamağında durması gerektiğini, yaptığı sondajlar neticesinde anladı. Meclisde cereyan eden bir olay Erimin hareketlerini frenlemesinde büyük rol oynadı. Erim ile C.H.P. Gençlik Kollan Genel Başkanı Muzaffer Selçuk arasında geçen bir konuşma son derece enteresandır. Erim genç üniversiteliyle bir sohbet sırasında:

"— Bazı teşekküller tarafından C.H.P. de Genel Başkanlık için mücadele etmem istenildiği bana kadar ulaştırılıyor" dedi. Erim belki sözlerine devam edecekti. Ama Selçuk fırsat vermedi. Gülümsiyerek:

"— Aman sayın hocam.. Üniversite muhitinde sizin böyle bir şey yapmıyacak kadar akıllı olduğunuzu söylüyorlar" diye cevap verdi. Bîrim konu üzerinde fazla durmadı ve lâfı değiştirdi.

Nitekim Erimin dostları ve aile muhiti arasında da konuştuğu buna benzer şeylerdir. Erimin yakınları politikacının bir mücadeleye girmiyeceğini, hele Genel Sekreterlik için kılını bile kıpırdatmıyacağını söylemektedirler.

İlk mücadele

Gülekin çatışma platformunda oynayacağı ilk kez, gene Teşkilâttan gelen bağrı yanık Ocak Başkanlarının hissiyatıdır. Kurultayın birinci gününden itibaren "Tek dereceli Genel Sekreter" seçiminin -tüzükte yapılacak tadilâtla mümkündür- lâfları ortaya atılırsa şaşırılmamalıdır. Gülek bunu "Partiyi idare edeni, Teşkilat seçmelidir" fikri etrafında yaymağa çalışacaktır. Bu a-

ğın örülmesinde karşılaşacağı güçlükler eski Genel Sekreteri başka taktiklerde karar kıldıracaktır. Tek dereceli seçim kampanyasının önü alındığında, Gülek büyük bir ihtimalle "Parti Meclisinin seçtiği bir Genel Sekreter olmam" fısıltısını genişletmege çalışacaktır. Mücadelenin bu şekilde bir gelişmeye tabi olabilmesi ihtimali, Genel Merkezin son günlerdeki kesif çalışmasının sonucudur. Bir de. genç milletvekilleri arasında Parti Meclisine girme yarışı başlamıştır. Gençler, Gülekin listesine fazla itibar etmemektedirler.

İki Kurultay

C.H.P. Kurultayından evvel 6 - 7 Aralıkta Gençlik Kollan -Kurultayı yapılacaktır. Gençlik Kollarının durumunda fazlaca bir değişiklik olmamıştır. Gençler, Kurultay mücadelesine Gençlik Kollarının dâvaları yönünden katılacaklardır. Gençlik Kollarından gelen üyelerin hemen tümünün fikri Parti Meclisinin teşkilâtla temasını kesmiyecek kişilerle mutfakta çalışabilecek kişilerden teşekkül etmesidir.

Ayın 10 unda ise Bahçelievlerde Akalın salonunda C.H.P. Kadın Kollarının ilk Kurultayı toplanacaktır. Heyecanlı geçeceği sanılan Kurultay için hazırlıklar tamamlanmıştır. Kadın Kolları ilk defa büyük Kurultayda önemli sayılabilecek bir yer işgal etmektedir. Kurultaya katılacak kadın üye sayısı 200 dür.

Kadın Kollarının şimdiye kadar 26 ilde kongresi tamamlanmıştır. 80 ilde teşkilâtlı olan Kadın Kollarının daha 6 il kongresi vardır. Kadın Kollarında genel fikir, İnönüye karşı olan sempati ve sevgidir.

İnönünün meşhur mesajına kadar Kurultayla ilgili hazırlıklar oldukça ilerledi. Genel Merkez kısa zamanda İl kongrelerinin büyük bir kısmını tamamladı. Şimdiye kadar 40 il kongresi yapılmıştır. Önümüzdeki Pazar gününden itibaren de diğer kongreler süratle tamamlanacaktır.

Kurultayın tehiri sebebiyle kazanılan zaman, ortayı bulmak isteyen, daha doğrusu liste mücadelesini kaldırmak istiyen grupa puan kazandırdı. Zonguldak, Kastamonu ve Sinop illeri bu hafta içinde bir bölge toplantısı yaparak bu konuda Trakya illeri gibi hareket etmeyi, yani Kurultay içindeki mücadeleyi şahıs mücadelesi yapmaktan çıkarmayı görüşeceklerdir. Bu üç ilin iltihakıyla ortayı temsil edenlerin kuvveti artacaktır.

Zabıta

Bir maceranın sonu

Geçen haftanın başlarında bir gece İstanbulda, Şehzadebaşının yağmurlu ve pis sokaklarından birinde, siyah süet ceketli, kısa boylu ve saçlarını ünlü fransız şarkıcısı Juliette Greco stilinde yaptırmış olmasına rağmen dağınık görünüşlü bir genç kadının şaşkın ve telâşlı dolaştığını pek az kimse gördü. Zira vakit gece yarısını geçmişti ve o sırada Şehzadebaşındaki kahvelerde oturmakta olan birkaç müşteriden başka ortalıkta kimseler yoktu. Genç kadın sinemaların önünde duruyor, tekrar dar sokaklara sapıyor ve mütemadiyen terliyordu. Bir ara bir sinemanın afişine baktı ve alnındaki terleri sildi, sonra Veznecilere doğru yürüdü. O sırada yanına yaklaşan bir gölgenin farkına varmamıştı. Adam, genç kadına:

"— Yıldız Asena, dur!" diye seslendi.

Genç kadın korkuyla irkilerek arkasına döndü ve kendisine seslenen adama baktı. Gölge, sessizce kadına yaklaştı, yüzünü iyice tetkik ettikten sonra:

"— Yıldız hanım, sizinle Müdüriyete kadar gideceğiz" dedi.

Elleri titreyen genç kadın ansızın boşandı ve sarsıla sarsıla ağlamaya başladı.

Kendisini terkeden yüksek mühendis İrfan Tuncanın kızkardeşi Teknik Üniversite asistanlarından Melahat Yükebe Divan Otelinin önün de ateş eden elektrik mühendisi Yıldız Asenanın hüzün verici macerası, geçen hafta Türkiyede birçok evin baş lıca konusunu teşkil etti. Birçokları, Yıldız Asenanın talihsiz bir aşk macerasının masum kurbanı olduğu noktasında birleştiler. Terkedilmiş olmanın verdiği acının insanları bir melankoliye sevkedebileceği hususu, talihsiz Yıldız Asenaya hemen hemen herkesin hakvermesine yol açtı.

Yıldız Asena
Macera bitti

Kanun önünde

Yıldız Asenanın Adli Tabip tarafından müşahede altına alınmasına karar verilmiş bulunmaktadır. Gerek Poliste ve gerekse Adliyede Yıldız Asena elbette kanun adamları tarafından bir suçlu muamelesine tâbi tutulmuştur. Ama, kim ne derse desin, mahkemenin adilâne karar vereceğinden hiç kimsenin şüphesi yoktur. İstisnasız herkesin, genç Yüksek Mühendise şefkat ve acıma duygusu ile davrandığını müşahede etmek güç olmamıştır. Yıldızın durumu, Polis ilgililerine göre bir bakıma şans, bir bakıma da şanssızlıktır. Zira, Divan Oteli Önünde Melahat Yükebe ateş ettiği sırada kurşunun isabet etmemesi Yıldız Asena için şans, kurşunun Melahat Yükebin çantasını sıyırması ise şanssızlık sayılmaktadır. İlgililer, eğer kurşun çantayı sıyırmamış olsaydı, talihsiz mühendis kadının bu olaydan daha kolay kurtulacağı kanaatini ileri sürmektedirler.

Buna karşılık İrfan Tuncanın, kendisi için bir çok fedakârlıklarda bulunmuş -hattâ Teknik Üniversitedeki projelerini dahi yapmış- olan Asenaya karşı şaşılacak bir duygusuzluk içinde konuşması, insaf sahibi herkes tarafından ayıplanmıştır. Tuncanın, iğfal ettiği genç kadın için "maceraperest" ve "o her çılgınlığı yapabilir" demesini doğru bulmayanların çoğunlukta olduğuna söylemek, herhalde mübalâğa sayılmamalıdır.

Yıldız Asena hâdisesinin arkasında hiçbir karanlık nokta yoktur. Her şey bütün açıklığıyla ortadadır. Ancak bundan çıkarılması gereken sonuç, yahut eski tâbirle, "hisse" varsa o da şudur: Samimiyet eksikliği, toplumumuzda insanlar arasındaki münasebetlerde başlıca sakatlığı teşkil etmektedir. Dürüstlüğün bir fazilet olduğunu anlamak için ise, Yıldız Asenanın macerasına bakmak kâfidir.

Gelecek Haftadan İtibaren

Okuyucularımıza 8 sayfalık ilaveler halinde vereceğimiz senenin en ilgi çekici romanı

Olmaz deme... Olmaz Olmaz

İngilterede bomba gibi patladı. Çünkü İngilizler onda ATTLEE'leri, KRUTÇEF'leri, B. RUSSELL'leri, BEVAN'ları v.s. yi tanıdılar.

Olmaz deme... Olmaz Olmaz

Türkiyede de bomba gibi patlayacaktır. Çünkü türkler onda M. ALİ AYBAR'ları, MÜŞERREF HEKİMOĞLU'ları, SADUN AREN'leri, Ş. SÜREYYA AYDEMİR'leri... ve her çevreden daha çok tipleri tanıyacaklardır.

1 Analikta AKİS'te

Çukurova

Sular, topraklar ve ağalar

(Kapaktaki belde)

Toroslardan ovaya doğru uçaklar süzülmeye başladıklarında, yolcular çok zaman pencerelerden, gözleri önünde açılan manzarayı biraz heyecan ve daha fazla zevkle seyrederler. Bu, sanki üç buutlu bir filmdir. Bir yanda dağ, bir yanda Akdenizin mavi suları, bir yanda alabildiğine uzanan tarlalar bütün panoramaların bel" ki de en güzelini teşkil ederler.

Bu haftanın içinde bir gün, başka beldelerin ilkbaharını hatırlatan tatlı ve ılık bir havada, Çukurovada doğup Çukurovada büyümüş olduğu halde toprakla uğraşmayan bir Adanalı:

"— Bizim tarlalarımızın yerimi meşhurdur. Bir adamı yatırsan bir kaç saat içinde iki adam alırsın. Ama bu tarlaların bir başka hususiyeti vardır. Bunlar aynı zamanda elastikidirler de.." dedi.

Sonra bir kahkaha attı ve ilâve etti:

"— Yalnız, elastikiyet yanlış anlaşılmasın. Bunlar, sadece büyüme bakımından elâstikidirler. Yoksa, şimdiye kadar kendiliğinden küçüleni henüz görülmemiştir. Burada herkes, kendi tapulu arazisi adı altında devletin arazisini de ekip biçer ve mahsulünün getirdiğini kalb huzuru içinde servetine ekler. Siz ağa diye büyük toprak sahiplerine dersiniz. Biz ağa diye bunların tümüne deriz "

Bu teşhise eklenebilecek olan husus, devlet arazisine el koyma işinde herkesin kendi çapına, kudretine, tesirine, şirretliğine ve fütursuzluğuna, hattâ gaddarlığına göre pay aldığı, bu yüzden aslan payının da, tabiî en dişliye gittiğidir. Geçenlerde bir spor karşılaşması için Adanaya gelen Kıbrıslı bir heyetin başkanı, giderken intibaını şöyle özetledi:

"— Hiç bu kadar zenginle bu kadar fakiri birbiriyle bu kadar yanyana görmemiştim. Sizin orta sınıfınız ortadan kaybolmuş. Halbuki bizde, kendisini bu derece haset ettiğimiz kimseler yoktur."

Çukurovanın gerçek dramı budur.

Mülkiyet ve ötesi

Çukurovada hayat toprak ve sudur. Bundan dolayıdır ki Çukurovada herkes topraktan ve sudan bahseder. Bugün Çukurovada ağalar, ağalıktan bahsedildiğinde şiddetle itiraz ederler ve bölgede büyük arazi sahiplerinin bulunmadığını söylerler. Söyledikleri doğrudur da.. Onbin dönümün üstünde arazi sahipleri parmakla gösterilecek kadar azdır. Bu topraklar da miras yoluyla, adeta korkunç denilebilecek bir tempoda ufalanmaktadır. Onbin dönümlük bir arazi iki nesil içinde ortaya bir çok "beşeryüz dönümlük arazi sahibi" çıkarmaktadır. Bunlar, kendilerine karşı her itirazı "mukaddes mülkiyet hakkı" zırhına bürünerek defetmek adetindedirler. Bu yüzden Çukurovada çok kimse, "mülkiyetin düşmanı komünist" olarak suçlandırılmıştır. Bunların arasında, "mülkiyetin düşmanı komünist" in, hele komünist ajanlarının hiç bulunmadığını sanmak saflıkların en büyüğüdür. Gerçekten Çukurovanın toprağı, komüniste imkân verme bakımından pamuk tohumuna

Kadirlide mazi ile hali gösterir manzaralar!
Kristof Kolombun yeni yumurtası

gelişme imkanı vermesi derecesinde mümbittir. Ama çok kere unutulan, itirazı çekenin "mukaddes mülkiyet hakkı"ndan ziyade mülkiyet hakkı müessesesinin Çukurovada aldığı şekil olduğudur ve bu şeklin sakatlığının bütün komünist tahriklere fırsat verdiğidir. Bugün Çukurovada, toprağıma tamamının menşeini meşru gösterecek küçüklü büyüklü arazi sahiplen azdır ve onlar da, kurunun yanında yanan yaşlar gibi hasetlerin, kinlerin, nefretlerin ve infialin hedefidir.

Düşünmek lazımdır ki tamamı devletin elinde olması gereken 440 bin dönümlük Mercimek harasında, bilirler.

Böyle bir yolculuk, kendilerine daha başka "Türkiye Gerçekleri"ni de öğretecektir. Bunların arasında, "Kaymakam Hadisesi"nin gerçek mahiyeti de vardır.

Tapu denilen kâğıt

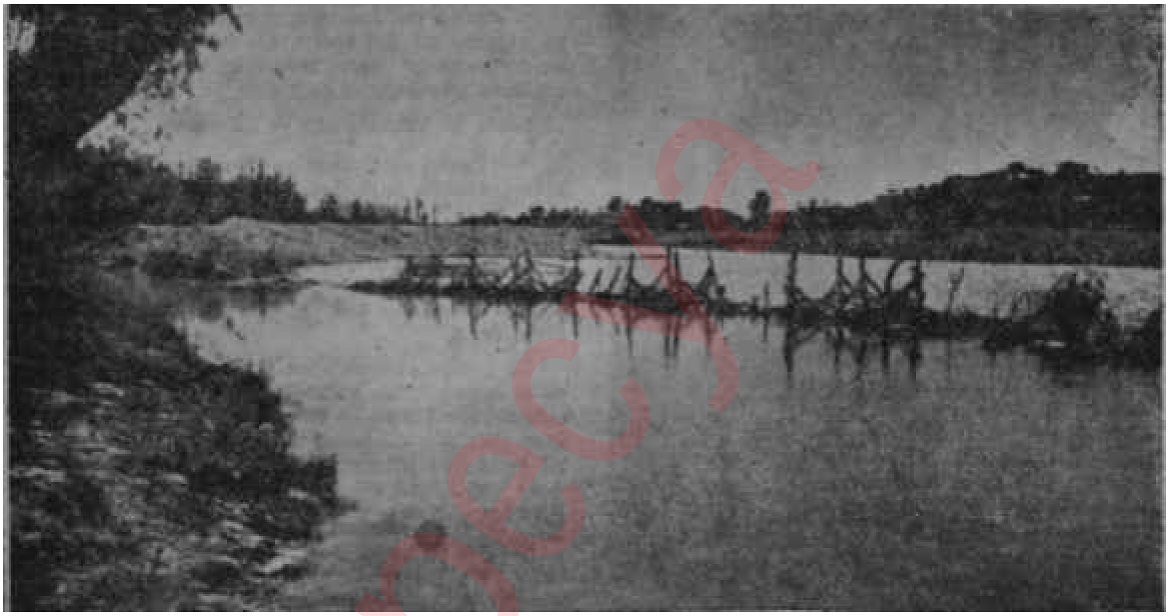
Çukurovada topraklara el koyma hadisesinin başlangıcına gitmek için tarihin pek derinliklerine inmek lazımdır. Ama meseleyi kavramak için Ademe kadar gitmeye lüzum yoktur. Nuha kadar gitmek, hadisenin esasına ışık tutmaya yetecektir.

Devletin eline Çukurovada son olarak geniş topraklar, Ermeni Tehciri dolayısıyla geçmiştir. Kısa zamiştir.

Olan sadece bu değildir.

Tapularda çok zaman, hudut olarak "sağı Savrun nehri" denmektedir. Savrunun mecrası bu hududun kaç dönüm ötesine giderse, toprağın genişliği de otomatik olarak aynı dönüm miktarı büyümektedir.

"Mukaddes mülkiyet hakkı"nın Çukurovadaki bu hiç âdil olmayan te melidir ki toprak sahibi ekalliyeti top raksız ekseriyetin korkunç düşmanlığının hedefi yapmaktadır. Geçen haftalar içinde bir gün Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel Adanaya gittiğinde, kendisini dinlemek için toplanmış kalabalıktan bir ses Devletin

Kadirlide derme çatma bir su arkı

-Mukaddes Mülkiyet Hakkı" mı, İsmail Hakkı mı?

bunun ancak onda biri kadarı bugün Hazinenindir. Kadirlide kurutulan Akçasaz bataklığından ise devlete. Kadirlinin dişlileri iki bin dönümlük bir fidanlığı kâfi bulmuşlardır. Kadirliden geçen Savrun suyunun mecrası ne zaman değiştirilse, eski mecra son süratle, ilk kapanın elinde mümbit ve "mukaddes mülkiyet hakkı" na ziyadesiyle uydurulmuş bir tarla haline gelmektedir. Bunun delilini görmek isteyenler, Adanaya otomobille iki saatlik mesafede bulunan ve "Kaymakam Hâdisesi" ile memleket çapında şöhret yapan Kadirli ilçesine gidip bir cip içinde eski Akçasaz bataklığında, Savrunun eski mecraları kenarlarında dolaşamanda yağma edilen de, bu topraklar olmuştur. Tapular, inanılmaz bir elastikiyetle, giden ermenilerin en verimli arazisini içine alır olmuştur. "Tevsi-i hudut suretiyle tashih-i tapu" Çukurovada "umuru adiye"dir. Bunda tapu kanununun bıraktığı açık kapılar, başlıca rolü oynamış ve köylüden ehl-i vukuf teşkil edip onun beyanını esas alma usulü -beyaz sakal, ehl-i vukufluk beratını sağlamaya yetmektedir- üst tarafını tamamlamıştır. Devletle hususi şahıslar ihtilafa düştüklerinde, devletin elinde bir "muteber ehl-i vukuf heyeti üyelerine yardım fonu" bulunmadığından davaların inanılmaz nisbeti ikincilerin lehine neticelen-

en yüksek makamının sahibine Çukurovanın bu derdini haykırdı ve ondan, devletin arazisinin küçüklü büyüklü bu ağaların elinden alınıp topraksız köylüye dağıtılmasını istedi.

Toprakla iş biter mi?

Aslında, çok kimsenin sandığı gibi topraksız köylüye toprak dağıtılması meselenin hallini sağlamayacaktır. 1940 ile 1945 arasında Tevzi-i Arazi Komisyonları yüzbinlerce dönüm araziyi on sene vadeyle köylüye vermişlerdir. Bunun yüzde onu köylünün elinde ya kalmıştır, ya kalmamıştır. Yüzde doksanı, ağaların topraklarına "gönül rızası" ile eklenmiştir. Bunda, meselenin sosyal yönü kadar bir de ekonomik yönünün

bulunması, küçük toprakların rantabl olmaması şüphesiz önemli rol oynamıştır. Ama "4 T"lerdeki aksaklık aynı bedbaht neticeyi bugün de doğurmaktadır. "4 T", toprak dağıtımının esasını teşkil eden Tesbit, Tevzi, Tahsis ve Temliktir. Köylü tapusunu aldıktan sonra ağa, zilliyet esasını öne sürerek köylünün tapulu arazisine sahip çıkmakta, men kararları aldırmakta, mahkemelerde davasını kemen daima kazanmaktadır. Köylü üstelik, bu hengâmenin devamı süresince, toprağın tapusu kendi üzerinde bulunduğundan bunun arazi vergisini de ödemekte ve durum böylece traji -komik hal almaktadır. Bunun neticesi toprak sahibine karşı duyulan hudutsuz bir kin ve devlete yöneltilen lanet olmaktadır.

Böyle bir vasat içinde komünist ajan, taş atıp kolunu yormak lüzumunu dahi neden hissetsin?

Uçurum açılıyor

Sistem, "böyle gelmiş, böyle gider" sayılabilir. Ama bir yandan tarımın motorlu, diğer taraftan sulu hale gelmesi topraktan kazanılanın nisbetini baş döndürecek şekilde yükseltmiş, bütün fiyatlar fırlamış, Kıbrıslı sporcular başkanının parmağını ağzında bırakan çok zenginle çok fakiri yanyana yaşar hale sokmuştur. Hele ovadan sıtma kalkınca Çukurova bütün mukaddes kitaplarda bahsedilen ve ağızların suyunu akıtan cennetten bir parça haline gelmiştir. Düşünmek lazımdır ki Ceyhanda dönümü 1500 lira olan arazi vardır. 100 dönümün icar yoluyla getirdiği, bazen yılda 10 bin lirayı bulmaktadır. Biri yiyip -hem de, nasıl yiyip!*, biri bakınca -hem de nasıl bakış!-, kıyametin kopması güç olmamıştır. Demokrasi böyle bir ortama eklenmiş ve oy faktörü yeni meseleler, hususi alâkalar doğurmuştur. Devlete ve devlet memuruna dayanan ağalar bu ortam içinde partiye ve parti teşkilatına dayanıp hükümlerini yürütmekte gecikmemişlerdir. Birinci fasıl tek parti devrinde, ikinci fasıl bilhassa D. P. devrinde sınıfların arasını uçurum haline getirmişlerdir.

Bu yağmadan açıkgöz köylülerin faydalanmadıklarını söylemek hatadır. Bir seçim arefesinde devrin Tarım Bakanı Nedim Öktem Mercimek harasından 1500 dönümün hesapsız kitapsız köylüye verilmesini emredince üçyüz köylü araziyi hemen işgal edivermiştir. Şimdi, her mütecaviz aleyhinde bir ayrı dava açmak gerektiğinden üçyüz dava ikamesi lazımdır. Zaten Adanada toprak konusu ile, tevziat ile alakalı dava dosyalarının miktarı onbinlerle ancak ifade edilmektedir ve bunların içinde yarım asıra yaklaşan zamandır sürenleri vardır.

T.H.K. nın ve M. Canın pullar
Bari sikke de bastırsaydı!

Adananın oy ve toprak probleminin kalbi Mihmandar bucağıdır ve oraya kadar uzananların bütün Çukurovayı bir ayna gibi görmeleri mümkündür. Buna rağmen kazan, Kadirli ilçesinde patlamıştır.

Kadirli ve ağaları

Kadirli, unutulmaz İnce Mehmedin yazarı Yaşar Kemalin memleketidir. Romantik meyilli olanların İnce Mehmedin havasını Kadirlide hissetmeleri çok kolaydır. Ama realist bakışla da benzerlikler bulmak imkânsız değildir. Kadirli bir kaç ailenin elinde kalmıştır. Bu ailelerden bir kısmı C.H.P. lidir, bir kısmı D.P. li. Menfaat, çoğu zaman parti ayrılıklarını sihirli değnekle dokunulmuşcasına yok etmiş ve politika teşekkülleri değil zümreler karşı karşıya kalmıştır. Kadirlide pamuk ziraatinin yanında kârlı çeltik ziraatinin yapılması, işe yeni ve esaslı bir unsur daha sokmuştur. Kadirlide, kanunun ve nizamın girmekte her devirde çok müşkilât çektiği bu ilçede, devletin toprağını gasbedenlere devletin suyunu satanlar eklenmiştir.

Kadirlide 5 bin dönüm çeltik ekilmektedir. 1 dönüm aşağı yukarı bin lira getirmektedir. Bu, 5 milyon lira demektir. 3039 sayılı çeltik kanunu ve talimatnamesi gereğince çeltik işini Çeltik Komisyonu düzenlemektedir. Komisyon Kaymakamın başkanlığında Teknik Tarım Memuru, Hükümet Tabibi, Sıtma Mücadele Başkanı, Tarım Odası mümessili ve Çeltikçilerin temsilcisinden mürekkeptir. Çeltik ziraati demek su demektir. Kadirlideki Komisyon, Kadirliden geçen Savrun nehrinin sularını taksim etmektedir. Komisyonun tasarrufları bir yıllıktır. Hakkı müktesep yoktur. İtirazlar ancak Danıştaya yapılabilmektedir. Bu Komisyon kırk kadar çeltikçiye ruhsat vermektedir. Ama çeltikçiler, esas itibariyle altı aileden ibarettir.

Komisyonun tahsis ettiği arklar, kârlı çeltik ziraatine kâfi gelmemektedir. Çeltikçi daha fazla suya muhtaçtır. Savrunun suyu, bir de değirmenlere verilmektedir. Ağalar, değirmenlerini kapayıp nehrin suyunu satmaya koyulmuşlardır. Hem değirmeni olup hem çeltik ziraati yapanlar ise suların kullanılışını arzularına göre tanzim etmektedirler. Bunlardan biri olan A.P. ilçe başkanı Tevfik Coşkun -kendisine "Kadirlinin Pala Paşası" denilmektedir- tasarrufu "mukaddes mülkiyet hakkı" yla izah etmekte ve "mal"ını nasıl isterse öyle kullanabileceğini belirtmektedir. Suyu satanların ve alanların da arkasına sığındıkları zırh budur. Halbuki bu, fabrikası olduğu için kendisine ham madde tahsis edileli adamın fabrikasını çalıştırmayıp ham maddeyi kârlı şekilde satmasının eşidir ve doğrusu istenilirse pek

ağaca bir "mukaddes mülkiyet hakkı" anlayışıdır.

Halbuki Savrun suyu, köylülerin 15-20 bin dönümlük bir arazide sulu pamuk ziraati yapmalarını sağlayabilecektir. Köylüler sularını çeltikçilerin ve onlara su satanların elinden kurtarıp bizzat faydalanmak istemektedirler. Savrun üzerindeki köyler, eğer su satılacaksa parasının niçin ağaların kasasına gitmesi gerektiğini de, "mukaddes mülkiyet hakkı" konusundaki fikirleri her halde gerektiği kadar gelişmemiş olduğundan anlayamamaktadırlar.

Devletin arazisini eken ağalar, nehirlerin suyunu satan ağalar! Bunlara, İhtilalden sonra bir de Kaymakam Mehmet Can eklendi. Ama etiyle ve kanıyla yaşayan Kaymakam Mehmet Can ile bazı çevrelerin umumi efkara takdim ettikleri Kaymakam Mehmet Can birbirlerinden akla kara kadar farklı iki tiptir.

Kadirli ve kaymakamı

Mehmet Can, İhtilâlden önce Kadirliye komşu Bahçe ilçesinde bulunuyordu ve ismi hiç kimse tarafından işltilmemişti. Bir parlak icraatı da yoktu. Kadirliye geldiğinde, birden Menderesin tutulduğu neviden bir "İmar Hastalığı"na tutuldu. Buna Kadirlide sebep arayanlar, İhtilâlin havası ile genç kaymakamın Kadirli yakınındaki Karatepede çok başarılı arkeoloji çalışmaları yapan Doç. Halet Çambeli tanımasını göstermektedirler.

O tarihte Kadirli gerçekten çamurdan geçilmeyen sokakları, bakımsız binaları, ihmal edilmiş, perişan haliyle insana hüzün veren bir çirkinlikteydi. Mehmet Can, hiç şüphesiz Menderesinkinin eşi bir iyi niyetle kolları sıvadı. Derhal istimlâklere girişti, yollar açmaya başladı. Fakat o da, gene Menderes gibi,-elindeki bütçeyle bu asil ve mukaddes görevin başarılamayacağını anlamakta gecikmedi. Bir Vatan Cephesi değil de o bir Kadirliyi Kalkındırma Derneği kurdu ve teberru toplamaya başladı. Kadirli Kadirlililerin değil miydi? O halde bu Görülmemiş İmara bütün Kadirlililer mallarıyla ve canlarıyla katılmak zorundaydılar. Her şey Hükümetten nasıl beklenebilirdi?

Tıpkı Menderes gibi Mehmet Can da bütün ölçüleri kaçırmakta gecikmedi. İstanbullular az zamanda bu Görülmemiş İmarın ne çapta bir belâ olduğunu nasıl anlamışlarsa, Kadirlililer de başlarına nenin geldiğini farketmekte kusur etmediler. Amin yarabbi, sanki Timurlenkin fili gelip Çukurovanın bu ilçesine yerleşmişti. Bütün devlet hizmetleri, Kadirliyi Kalkındırma Derneğine kaydı kuydu bulunmayan teberrularla satın alınır hal aldı. Unun çuvalına, çimentonun çuvalına ikişer lira eklendi. Her bir sinema biletine 25, Ceyhana giden her bir otobüs biletine 50 kuruşluk pullar yapıştırılmaya başlandı. Bunlar ne koçanı, ne serisi, ne numarası olan bir takım etiketlerdi. Bütün köylere, okul için angarya kondu. Muhtarlıklar teberru ile sağlanan makamlar haline geldi. Kızılömerli köyü kırk bin lira civarında teberruda bulundu. Ancak para verenler muhtar oldular, diğerleri muhtarlıklardan atıldılar. Mehmet Can, gene Menderesi hatırlatan şekilde ifrattan ifrata uçmaya başladı. Bütün ruhsatlar yüksek meblâğlar karşılığı verilmeye başlandı. Az zamanda Kaymakam kanunun kendisine tanıdığı ve adalet dairesinde vermek zorunda bulunduğu "men kararları"nı -zilliyeti korumak için idareye 5917 sayılı kanunla verilen yetki- satma yolunu tuttu. Yukarı Bozkuyu köyünden Benli Halil Sarı, aleyhinde men kararının verilmemesi için Derneğe 15 bin lira teberru etti. Kadir'i "Görülmemiş İmar İstanbulu"nun bin misli acıklı duruma düştü ve feryatlar göğe yükseldi. Menderes gibi Mehmet Canın da kendine mahsus bir yol inşa usulü vardı. Yollara tahta kutular koydurup beton duvar yapar tarzda üstüne çimento boca ediyor, bunları evlerden alınan hortumlarla anlatıyor ve beton yollar inşa ediyordu! Şimdi, bu yollar harap olma yolunu tutmuşlardır ve Kara Yollarının hesaplarına göre her bir metrekaresini ciddi yol haline getirmek için 100 liralık malzemeye ihtiyaç vardır. Yani yüz metre karelik yol 10 bin lira istemektedir. Mehmet Canın 32 bin liraya çıkardığı okulların; bugün 16 bin lirayla inşa edilmesi ise -Tahtaköyde oldugu gibi- ayrı bir garabettir.

Mukadder Öztekin
Adanada bir Vali

Menderes II

Kaymakam, tapuları muteber addetmemekte de görülmemiş maharet gösterdi. İstimlak bedelini kime ödemek istemiyorsa onun tapusuna bir kulp buldu. Gittiği zaman Belediye borcu İşletme Bütçesinde 40 bin, Umumi Bütçede 100 bin liraydı.

Bir defa, devlet hizmetleri sayılmaya başlandı mı bir men kararı için 15 bin mi, 16 bin mi, 14 bin mi lira alındığını bir alıp verenler, bir de Allah bilir. Bunun mazur görülecek bir tafafı elbette ki yoktur. Bu, bütün hükümet etme anlayışına uymayan bir davranıştır. O bir yana, Mehmet Can topladığı -senetsiz sepetsiz topladığı- parayı bir Kadirliyi Kalkındırma Derneği gibi "özel teşebbüs"e devretmiştir. Halbuki bunları, mesela Belediyeye yaptırtabilir, bütçeye bir "Teberrular" faslı koyar, parayı oraya yatırırdı. O zaman hem gelirler, hem giderler kontrol edilirdi. Ama Kadirli Kaymakamı buna yanaşmamıştır. Kısa olarak kendi cebini seçmiştir ve gelen de, giden de önce oradan geçmiştir. Bunlar, her halde kendisine Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğretilen şeyler değildir.

İşin bir başka ve biraz eğlenceli tarafı, bir Menderes II olan Kadirli Kaymakamının Menderes I e toz kon durmayanlar tarafından yerilmesi, Menderes I i o şekildeki davranışlarından dolayı yerenler tarafından "Birader, bizde başka türlü iş yapılmaz.." diye övülmesidir. Halbuki Mehmet Candan sonra gelen bir kaymakam, bizde isin başka türlü de yapılabileceğinin pek âlâ delilini vermiştir. Kadirlili eski D.P. liler, İstanbullu D.P. lilerin haricinde, bütün Türkiyede Görülmemiş İmarın ne manaya geldiğini gözleriyle gören ve feryat eden tek D.P. lilerdir.

Ağaya karşı Kaymakam

Deliye dönen halk, her iki partiden ağaları imdadına çağırdı. Bir belâdan kurtulayım derken bir ikincisine çatmış, çarşıda pirince giderken evdeki bulgurdan olmuştu. Devir, M.

B.K devriydi. Halkın feryatlarını C. H.P. li ağalar başkente duyurdular. Mehmet Can oradan alınıyordu ki Halet Çambelin başkentteki ahbapları nüfuzlarını kullandılar. Komitenin iki sol kanat üyesi, Sami Küçük ile Suphi Gürsoytrak tahkikat işini tehalükle aldılar ve Kadirliye gittiler. Bu ziyaret, Kadirlililere unutulmaz hatıralar bıraktı. O kadar ki, 1946' dan beri muntazaman C.H.P. ye oy veren Kadirli 15 Ekimde A.P. ye oy verdi!

İhtilalden sonra, tam manasıyla V.C. Menderesi haline gelmiş olan Mehmet Can yaptığı şöhretle de başı dönmüş vaziyette ve bazı temayüllerin kendi ihtiyarı dışında sembolü halinde bir süre daha Kadirlide tutundu. Ama Menderes için çalan çanların Kadirli Kaymakamı için de çaldığı anlaşılıyordu. Üstelik, Çeltikçi ailelerden Topaloğluların bir mensubu, Ahmet Topaloğlu İçişleri Bakanı olmuştu. Bir "nakledilen kaymakamlar listesi"nde becerikli Topaloğlu, Mehmet Canın defterini dürdü.

Şimdi Kadirlide, Mehmet Canın ağalara kargı mücadelenin sembolü diye gösterilmesi onun ağalardan çok hışmına uğramış zavallı, sade vatandaşları acı acı güldürmektedir. Yazılanlara, söylenenlere baktıklarında bütün gerçeklerin böyle tahrif edilip edilmediğini kendi kendilerine sormaktadırlar. Zira ağalar Kadirli Kaymakamından öyle fazla bir zarar görmemişlerdir. Herkes gibi haraç ödemişlerdir. Ama onların enseleri kalın olduğundan, haraç asıl ve gene fakirlerin çanına ot tıkamıştır.

Savrunun suyuna gelince, onu sessiz sedasız, hışımlı Mehmet Candan sonra muntazaman kıldığı cuma namazı ve mahcup haliyle pek ciddiye alınmayan 32 yaşındaki, Siyasal Bilgiler Fakültesinin 51 mezunu yeni kaymakam Talât Kahvecioğlu en ciddi şekilde ve bir kalemde halletti. Çeltik Kanununun "evvelâ diğer zirai ürünler için su verilir, geri kalan su çeltik ziraatine tahsis edilir" mealindeki 13. maddesini buldu ve başkanlık ettiği Çeltik Komisyonuna o yolda karar aldırttı. Bu karar sayesinde Savrun boyundaki köyler, artık sulu pamuk ziraatini yapabileceklerdir. Geriye fazla bir su kalması, pek az muhtemeldir.

Adananın genç valisi Mukadder Öztekin bu kararı kabul edince, Kadirlideki Çeltik Ağaları Hikayesi bir neticeye bağlandı. Ama bu, tabii ne Çukurovadaki ve ne de Kadirlideki Ağalar Hikâyesinin bittiğinin delilidir.

Şimdi kadirli, yaralarını sarmaya çalışıyor.

B A S I N

Toplantılar

Curcuna

Geçen haftanın sonlarında bir gün, Ankaradaki Gazeteciler Cemiyetinin lokantasına yemek yemek için gidenler, kapıda "Toplantı dolayısıyla bugün öğleyin salonumuz kapalıdır" levhasıyla karşılaştılar. İçerde bir çok genç adam, bir takım meseleleri heyecanla tartışıyordu.

Aslında o gün, Cemiyet lokalinde bir toplantı yoktu. Toplantı, Türk Ocağındaydı ve Basın - Yayın Bakanlığı tarafından tertiplenmişti. Tertiplenen, ismi cakalı "Basın Şûrası" idi. Ama, bir işe yaramasından ziyade gösteriş olsun diye tasarlanan ve manası da bu yüzden bulunmayan toplantı daha başlangıçta karşılıklı iki grubun belirmesiyle dejenere oldu. Kavgalar ve gürültüler arasında bu grupların biri salonu terketti, Ankara Gazeteciler Cemiyetine gidip orada toplantıya devam etti.

"Gidenler, İstanbul, Ankara, İzmir in büyük basınının temsilcileriyle gerçek meslek teşekküllerinin tem silcileri oldu. Onlara, Anadolu basınının ismi bilinen bir çok gazetesinin delegeleri de katıldı. Buna mukabil, "Anadolu Basını" etiketi altında, elaltından bazı A.P. milletvekillerinin ve silahşörlerinin organize ettikleri ve birbirlerine "Resmi İlan kazanma kepçe daldırmak" arzusuyla bağlı bir grup toplantı yerinde kaldı. Sonra, iki grubun da bir kısım mensupları, karşı tarafı bermutad "solculuk" ve "sağcılık" ile suçladı, hattâ "komünist" ve "ırkçı" kelimeleri havada bol bol dolaştı.

Basın - Yayın Bakanı ancak o zaman ayıldı ve cafcaflı "Basın Şûrasını belirsiz bir süre için tehir etti. "Belirsiz süre"nin kısa olmayacağı muhakkaktır.

Gazeteler

"Hayrülhalef"

Bu ayın içinde İstanbulda bir gazete kapanıyor, bir gazete açılıyor. Kapanan Hür Vatan, açılan Harekettir. Daha doğru bir tâbir kullanılmak istenilirse şöyle demek gerekecektir: Hür Vatan, yayın hayatına Hareket adı altında devam edecektir. Fakat Hareket, Hür Vatandan hemen her bakımdan çok farklı bir şekil ve hava taşıyacaktır.

Bu tarz değişiklikler, Basının içinde bulunduğu vahim krizin bir icabı haline gelmiştir. Gazeteler, adetleri inanılmaz derecede -Resmi İlanlar bunun başlıca sebebi ve teşvikçisidir, zira Türkiye dünyada görülmemiş bir olayın sahnesidir: Kim gazete çıkarırsa, bir kaç ay sonra Hükümet tarafından cebine 30 bin ile 80 bin lira arasında bir para konmaktadır!- arttığı için, bir kaç istisnasıyla rantabl olmaktan çıkmıştır. Şimdi medet, isim değişikliklerinde aranmaktadır.

Hadiseli Basın Şurasında gazeteciler
Kördöğüşü

DEMOKRASİDE SEÇİMLER NASIL YAPILIYOR?

Çok şeye kolay şaşan bir halimiz var. Bilhassa demokratik düzenle alakalı hadiseler bizi karamsar yapıyor. Hemen feryada başlıyor, "İşte, yürümüyor.. Nedir bu rezalet!" diye ümitsiz ümitsiz söyleniyoruz. Halbuki bunlardan bazıları, her yerde eşi cereyan eden şeyler. İşte misali! Aşağıda bulacağınız yazılardan Fransayla alâkalı olan, Le Monde gazetesinde Maurice Denuziere imzasıyla çıkmıştır. Amerikaya ait yazı ise meşhur James Reston'undur ve New York Times'tan alınmıştır.

Yazılar okunduğunda görülecektir ki rejimin dertlerini kendimize dert edilmiyor ve pek bedbaht oluyoruz. Sanıyoruz ki öteki milletlerin seçmenleri sandık başlarına "erişilmez bir seviye"ye sahip olarak gidiyorlar, seçimlerde hep "büyük prensipler" tartışılıyor, sadece fikirler rol oynuyor ve sistem oralarda bundan dolayı mükemmel işliyor. Yooo!

Fransa

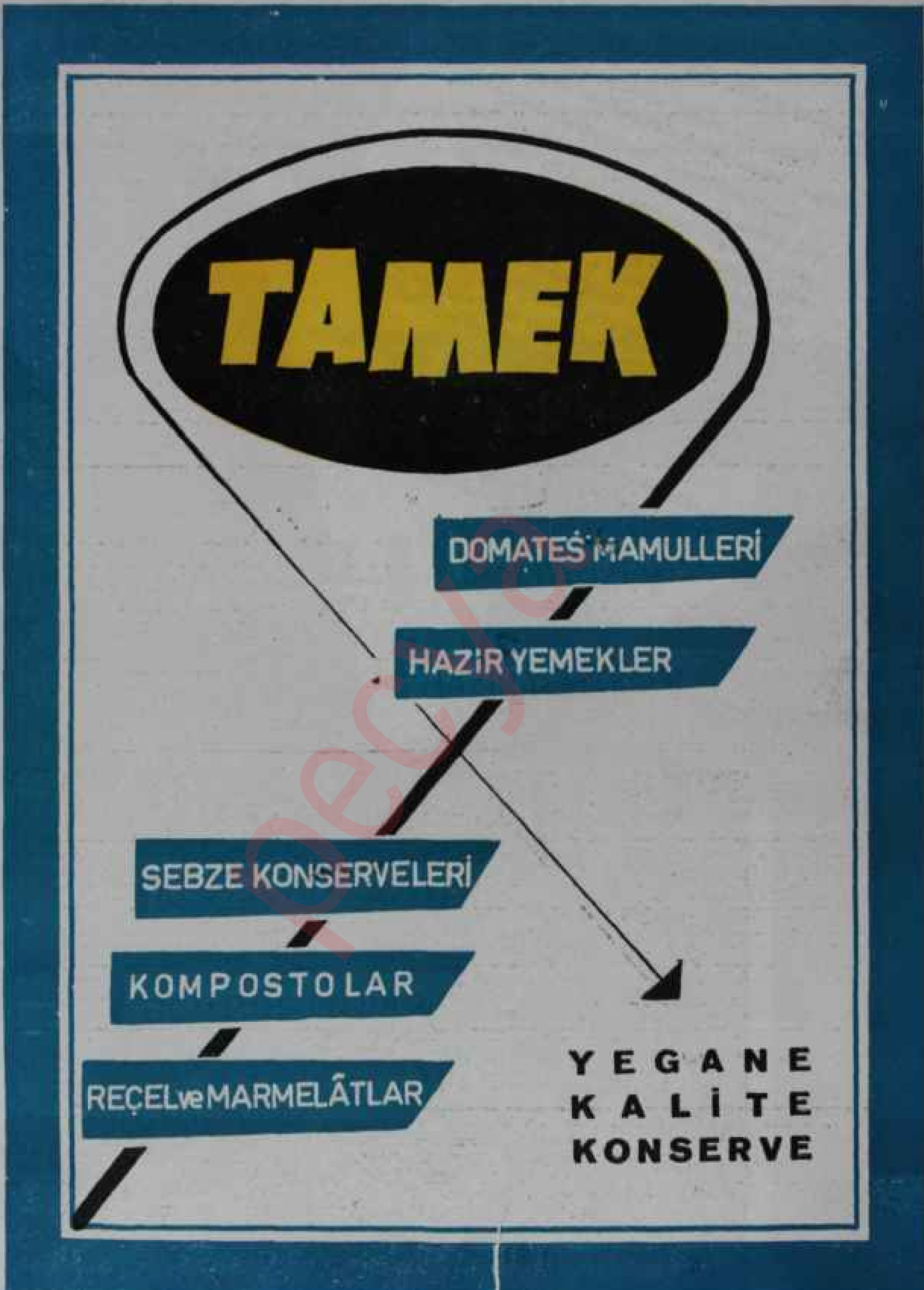
Fransada seçmen, Amerikadakinden de çetindir. Çünkü Fransada seçmenin marifeti yalnız sandık başında değil, seçim kampanyası boyunca kendisini gösterir. Fransada "idmanlı" olmıyan milletvekili veya Benatör adayı için kazanma şansı hemen hemen hiç yoktur. Bunun için adayın, binbir incelikle dolu mahalli politikayı iyi kavramış olması, memleketin dâvalarını benimseyip dile getirmesi, kafasının işleyip, ağzının lâf yapması kâfi değildir. Fransada bir adayın başarı kazanması, herşeyden, evvel onun mükemmel bir fizik mukavemet kabiliyetine, yorgunluğa karşı dayanıklı bulunmasına bağlıdır. Bu fizik mukavemet hak kında bir fikir verebilmek için Le Monde gazetesinde Maurice Denuziere. Marsilyadan, üçüncü seçim bölgesinden adaylığını koyan Belediye Başkanı Gaston Defferre'in ajandasına bir göz atmış, seçim kampanyası hakkında okuyucularına bir fikir vermek üzere senatör adayının günlük programını aynen bildirmiştir.

Gaston Defferre'in not defterine göre bir günlük çalışma programı Köyledir: Sabah 6.30'da Balık Pazarında sohbet, saat 10'da Estienne - d'Orve çarşısında konuşma, 11.30'dan itibaren Corderie barını ziyaret, 17.30'da Malmousque sakinlerini ziyaret, 18.30'da La Niçoise barında toplantı, 19.15'de Colonies barı... Tabiî bu faaliyetin Belediyedeki normal mesaisine zarar vermemesi de şarttır. Rakiplerin bu konuda herhangi bi ihmali yakalamak için pusuda bekledikleri muhakkaktır. Aday, iki taşın arasında, bir yandan da, kendisiyle özel şekilde konuşmak isteyen gazetecileri kabul etmekte, onlara dert anlatmaya çalışmaktadır: Seçimlere, bundan böyle Fransada Senatonun ekonomik tipte bir fikir danışana kurulundan ötede bir mâna ifade etmiyeceği şüphesine kapılıp, bununla mücadele etme azminde olduğu için girmiştir. En büyük kozu, adaylığını otuz yıldır oturduğa belgeden koymuş olmasıdır. Marsilyalılar kendisini çok iyi tanımaktadırlar. Seçmenin söze değil, fiiliyata önem vererek seçme kaygusu, sandığına göre, bu yoldan kendisine yardımcı olacaktır.

Fizik mukavemet yanında seçmen, adayda daha bazı özellikler de aramaktadır. Bunların en önemlilerinden biri, soyadı ve hattâ isim hafızasıdır. Aday, bir defa görmüş olduğu seçmene ismiyle hitabetmek, onu unutmadığını, ona önem verdiğini belli etmek zorundadır. Aday, "politika arkadaşları" ile "arkadaşları" nı da birbirinden ayırdetmesini bilecek ve bu sonuncuların seçim kampanyası sırasında karşı taraftan olabileceklerini hesaba katarak, sonuç alındıktan sonra, onlarla ördek avına çıkmaktan veya onlara bir hizmette bulunmaktan kaçınmıyacaktır. Meselâ Marsilyada, aday, birkaç Korsika kelimesi bilmeli, mahalli deyimlere, şakalara, özelliklere hiçbir yerde yabancı kalmamalıdır. Kendisini adım adım takip eden karşı tarafın adamlarından, karşısına çıkıp hep aksini konuşanlardan çekinmemeli, onları anlayış, sabır ve akılla idare etmelidir. Zaten seçim sonunda bu yabancılarla dost olacak, el sıkışacak, onlara, berabar muharebeye katılmışların yakınlığını duyacaktır. Bir adayın en önemli meziyetlerinden biri de karaciğerinin yüreği kadar sağlam olmasıdır. Şerbetten viskiye kadar her içkiyi içecek, sevecektir...

Fransanın en tipik seçim bölgelerinden biri olan Marsilyada, seçmenler, adayları yakından görmek, tanımak merakındadırlar. Böylece adayların ilk ödevleri hergün, dudaklarında tatlı bir gülüş, sokak sokak, mahalle mahalle dolaşmaktır. Bu gezintiler sırasında, geçen seçimlerden beri "baba" olmuş bulunan bakkalı tebrik etmesini unutmamaları gerekir. Kasabın sattığı ete, ayakkabıcının vitrinine hayranlık ve takdir göstermeleri de şarttır. Uzaktaki bir annenin sıhhat haberlerini sormak, dul kalan zavallı eski bir dostun eşini aramak da vazgeçilmez ödevler arasındadır. Bu ziyaretler sırasında, tabiî, adayın maneviyatı da bir hayli takviye görür, her gittiği yerde vaatler alır, şehircilik hakkında çeşitli projeleri dinler, çapraşık bir meseleyi halletmeye davet edilir, oyunu kullanabirmek için uzaktan gelecek olan yerliye iş bulmak için çaba sarfeder. Bu arada birkaç basamak çıkmaktan, tanıdıkların ve "tanıdıkların tanıdıkları"nın kapısının önünden geçerken zili çalmaktan yüksünmemelidir.

Marsilya, Fransada seçim kampanyası sırasında "kahvehane" toplantıları yapılan bir şehirdir. Adaylar, kahvehaneleri her gece konfarans salonu olarak kullanırlar ve buraya mahalle komiteleri tarafından davet edilen seçmenleri kabul eder, onlarla konuşurlar. Bu sohbetler, Allahtan, sempatik bir hava içinde cereyan eder. Seçmenler adayla danışır, ona programı hakkında soru sorarlar. Onu geçmişteki politikası için tenkid edenler de çoktur. Ama

TAMEK
DOMATEŚ MAMULLERİ
HAZIR YEMEKLER
SEBZE KONSERVELERİ
KOMPOSTOLAR
REÇEL ve MARMELÂTLAR
YEGANE
KALİTE
KONSERVE

EREĞLİ NASIL BİR TEŞEKKÜLDÜR?

Ereğli bir hususi sermaye teşebbüsüdür ve bu karakterini muhafaza edecektir.

Ereğli'nin hususi bir teşebbüs hüviyetini daima taşıyacağı keyfiyeti, çeşitli kanuni mevzuat hükümleri ve **AID** (Beynelmilel Kalkınma Ajansı) ile bu projenin tahakkuku yolunda akdedilen ve şirkete 129 milyon 600 bin Dolar (1 milyar 166 milyon Türk Lirası) kredi temin eden resmi anlaşmalarla taayyün etmiştir.

Bu kredi şimdiye kadar dünyada herhangi bir memlekette bir tek teşebbüse açılan en yüksek kredidir.

Türk ve Amerikan sermayesi ile kurulmakta olup 1965 de istihsale geçecek bu Türk - Amerikan hususi teşebbüsüne Bankalardan satın alabileceğiniz Ereğli hisse senetleri ile ortak olabilirsiniz.

Resmî Daire ve Müesseselerce de
Geçici teminat kabul edilen
Ereğli Hisse Senetleri tasarruflarınıza
Fabrika kuruluncaya kadar o/o 6
temettü sağlamakla kalmıyacak
aynı zamanda Türkiyenin
en büyük hususi teşebbüsüne

SİZİ ORTAK YAPACAKTIR

Çelik, devrimizin en kıymetli maddelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Çeliksiz modern bir medeniyetin yaşaması imkânsızdır. Her türlü şekle girebilmek kabiliyetine haiz olan çelik "âlemşümul maden" olarak tanınmaktadır. Bazı memleketler, hiç olmazsa sağlıyacağı prestij yönünden, hayati ehemmiyeti haiz olan çelik sanayiini sun'i imkânlarla kurmak ve desteklemek yoluna dahi gitmişlerdir. Ereğli'de kurulan Çelik Sanayii ise iktisadi bakımdan müsait şartlar altında tahakkuk etmek bahtiyarlığına sahiptir.

Ereğli memleket için hayırlı bir merhale... vatandaş için büyük bir fırsattır. Ve Ereğli Hisse Senetleri —satın almak imkânı olduğu müddetçe— sağlam ve kârlı bir yatırımdır.

EREĞLİ DEMİR ve ÇELİK FABRİKALARI T.A.Ş.

Merkez Büroları : İzmir Caddesi 13, Ankara

NOT : *Ereğli Demir ve Çelik Sanayii ve Ereğli Hisse Senetleri hakkında arzu edebileceğiniz*

KAZOVA MAMULÜ NAYLON
Dantel
Kumaşlar
• GELİNLİK
• TUVALET
• ve GECE ELBİSELERİ
için Emrinizdedir
Dikkat!
Harikulâde Yüksek Kaliteli KAZOVA Naylon Dantel kumaşlarının 20 rengi mevcuttur. Piyasada birçok yerlerde Fransız malı diye satılan elbiselik naylon danteller KAZOVA mamulüdür.
Radar Reklam 56
HER MEVSİMDE
Kazova
GİYİMDE ZERAFET YARATIR
Mamullerimizi Kazova Mağazalarından ve Büyük Tuhafiyecilerden Israrla Arayınız.

bu dostça, şakalaşarak yapılır. Buna rağmen, kahve sohbetleri ciddi havalarını hiç kaybetmezler. Çünkü seçmenler bu arada, en ciddi ve lüzumlu soruları sormaktan çekinmezler ve adayı sözleri ve hareketleriyle değerlendirme imkânını bulurlar. Eskiden bu toplantılar ekseri kavga ile sonuçlanırmış. Ama, 1962 de mahalleler, istenmiyen şahıslara kapalı değildir artık ve gürültücüler üzerine ateş açmaktan vazgeçilmiştir. Bununla beraber, toplantıları tertip edenler gene de ihtiyatlı davranır, tatsız karşılaşmaları, tatsız konuşmaları vaktiyle hazırlanmış gündemlerle, programla önlerler. Bu toplantılarda teknik bir ekip de mevcuttur. Oparlörler, açık hava toplantılarında güneşlik konulup kaldırılması vesaire hep en mükemmel şekilde tanzim edilmiştir. Hiçbir teknik gaf yapılmaz. Aynı şekilde, herhangi bir atlama yapılmaması için de aday, bilhassa uğraşır. Davetlerde kimsenin unutulmaması, taraftar bir kahvehane sahibinin gönlünün alınması en başta gelen kaidelerdendir. Yoksa, taraftar patron ertesi gün kahvehanesini rakip adaya açar. Marsilyada Belediye Başkanına karşı çıkan rakip aday, senli, benli konuştuğu bu eski dostunun bütün imkan ve avantajlarını takdir ettiğini söyler. Fakat, dürüst bir seçimde de kolay kolay alt olmayacağını, bütün meselenin ikinci turda komünistlerin ne yapacağına ve ilk turda U. N. R.'nin adayının ne kadar oy alacağına bağlı olduğunu da açık kalblilikle belirtir.

Fransada seçim hazırlıklarının sporcu tarafı bu defa, özellikle göze çarpmıştır. Şaka ciddiyeti yok etmiş ve mücadele hırsı havayı bozmamıştır. "25 Kasımdan sonra, galipler ve mağluplar kim olursa olsun, beraber şaraplarını içebilmeliler" diyen bir sosyalist seçmen, karşısındakiler tarafından hararetle tasvip edilmiştir. Seçmenin bu yolda gelişmesi, gerçek siyasi olgunluğun sevindirici bir işaretidir.

A . B . D .

Amerikada her seçim amerikan halkının tipik bir portresini çekip seçim istatistiklerinin kuru rakamları arkasında gizlenen rey, amerikan zihniyetinin yeni bir ifadesi, yeni bir vaziyet alışı, yeni temayülleridir. 1962 oylaması, amerikan seçiminin "müşkülpesentin teki" olduğunu göstermiştir. Bu müşkülpesent adam, işi günden güne azıtmakta, kılı kırka yarmakta, bildiğini okumaktadır. New Hampshire'de ona, mıntıkanın Cumhuriyetçi olduğunu istediğiniz kadar söyleyiniz, o, oyunu Demokratlara veriverir. North Carolina'da, dedelerinin Demokrat olduğunu siz ona hatırlatmasınız da o bilir. Ama işte, bir çift Cumhuriyetçiyi Kongre üyesi olarak seçmekte mahzur görmemiştir.

Büyük isimler artık onu etkiliyememektedir. Başkan Kennedy bizzat Kentucky'ye gitmiş, Wilson Wyatt için çalışmıştır. Sonuç, Kentucky'de Cumhuriyetçi bir senatörün, Thruston Morton'un kazandığını göstermiştir. Üstelik Goldwater taraftarı bir Cumhuriyetçiyi -bu da cabası olacak- Üçüncü bölgeye sokuvermişlerdir. Milletin eski sevgilisi İke'da Kennedy'den daha etkili olamamış, California'lı seçmenlerin Nixon'a bir şans vermelerini isteyerek ateşli bir kampanyaya girişmesine rağmen, California Nixon'a ancak kapıyı göstermiştir. Gerçi genel olarak, amerikan halkının tanınmış isim ve şöhret zaafından tamamiyle kurtulmuş olduğunu söylemek imkânsızdır ama, dedesinin aksine, bugünkü amerikalı, "zengin adam" kompleksinden kurtulmuştur. Teddy Kennedy'nin kendi kendisini idareden âciz bir sevimli çocuk olduğunda herkes âdeta fikir, birliği etmişti, ama seçim günü bir "oy kayması" ile Teddy Senatoya seçiliverdi. Aynı şekilde, Ohlo'lular da meşhur Bob Taftınm oğlunun, milletvekilliğine henüz hazır olmadığını seçim propagandası yapanlardan çok duymuşlardı, ama onu gene de Washington'a gönderdiler. Buna mukabil, New - York'ta Nelson Rockefeller'in 800 bin oy alacağını üst perdeden atanlara halk iyi bir ders verdi ve Rockefeller'in oyunu 500 bine indirerek, "bunun kime ait bir is olduğunu" müdahalecilere bildirdi.

Genel olarak, Amerikalı seçmen bugün düne göre çok daha "müstakil" ve "nüfuz edilmez" bir kişilik kazanmıştır. Bu hal, gün geçtikçe daha açık bir şekilde kendini göstermektedir. Küba meselesi dolayısıyla Amerikanın bir atom harbi eşiğinde olduğunu söyleyenler, amerikalıyı o anda beyzbol maçında gördüler. Daha temkinli, daha hesaplı olduğu söylenemezdi. Aynı konu ile ilgili olarak parti sorumluluğundan, istikrarlı, sağlam politikadan söz açanlar da onu daha fazla ürkütemediler. California'da halk bir Demokrat vali seçti, fakat Senatoya bir Cumhuriyetçiyi yolladı. Ohio ve Pennsylvania'da ise, Cumhuriyetçi valilerle Demokrat senatörlerde karar kıldı.

İdeoloji nutukları amerikalı seçmene hiçbir şey dememektedir. Radikalizmin yatağı olarak bilinen New - York bir Cumhuriyetçi senatör ve Cumhuriyetçi vali seçmiştir. Cumhuriyetçilerin kalesi olan eski büyük ova eyaletlerinde bu sefer Demokratlar, 1948 den beri, en fazla oyu almışlardır. Şüpheci amerikalı seçmen bazan, Pennsylyania ve Michigan'da olduğu gibi, Demokratlara oy kullanıp, bunların yanında birkaç genç Cumhuriyetçi değeri de murakabe maksadile seçmiştir.

Sonuç olarak görülmüştür ki, partilere sırf particilik bakımından bağlılık artık gevşemiş, ananevi mahalli seçim kalelerine eskisi gibi rağbet kalmamıştır. Hep aynı seçim patronunu kullanmaktan bıkanlar, biraz da yenisini denemek istemektedirler. Güney eskisi kadar Demokrat değildir artık. New England ve tarımcı Orta Batı daha az Cumhuriyetçidir. Siyasi muvazene huzursuz bir şekilde biraz daha sola, biraz daha batıya, biraz daha şehirlere doğru kıpırdayan halkla beraber hareket etmektedir Fakat bu hareket, gelecek sefer ne olacağını belli edecek kadar da kesin değildir. Geçen seçimlerde amerikalı seçmen en çok dinin politika üzerindeki etkisinden mi bahsetmişti? Bu defa din konusu çok nadiren ağza alındı. Demokratları seçim başında en çok Küba meselesi mi sarsıyordu? Sonunda bu mesele onlara âdeta yardım etti.

Bu yılın Amerikan seçmen portresi, tıpkı bir aile albümündeki resimler gibi, geçen yıllarınkini andırmakta, fakat birçok da değişiklik göstermektedir. Bu yıl amerikalı seçmenlerin çoğu, bugüne kadar bir ara - seçime gösterdikleri ilginin çok fazlasını göstermişlerdir. Bu ara - seçimde 51 milyon seçmen oyunu kullanmış, fakat seçmenlerin yarısından fazlası da hiç oyunu kullanmamıştır. Bunun da tutarı 58 milyondur. Buna rağmen amerikan seçmeninin temayülü iyice meydana çıkmış bulunmaktadır. Amerikalı seçmen bugün daha iyimser, daha ileri görüşlü, eski demagok ve gevezelere karşı daha uyanık, bütün politikacılara, hattâ kendi kendisine, kendi vardığı hükümlere karşı daha şüphecidir. Bugünkü amerikan seçmeni her söylenene kulak vermeyip, Başkana başarı şansı tanımak ve siyasi partilerden çok şahıslara inanmak, şahısları sermek temayülündedir. Bugünkü seçmenin en belirti bir vasfı da, seçimlerin bitmesinden ötürü duyduğu memnuniyettir. Herşey bitmiş ve gelecek seçime kadar herşey unutulmuştur.

Hindistan

Himalayaların eşiğinde

Dünyanın damındaki sınır kavgası hergün biraz daha şiddetlenerek devam ediyor. Önceleri alelade bir anlaşmazlıktan ibaret sayılan olaylar, çatışmayı, Nehrunun da kabul etmek zorunda kaldığı gibi, artık basit bir hudut ihtilafı olmaktan çıkarmıştır. Yalnız Hintlilerin bu hakikati keşfedebilmek için ödemeye mecbur kaldıkları ücret hiç de az olmamıştır. İşin öneminin kavranılması için birkaç bin hintlinin ölmesi, yüzlerce kilometrekarelik Hint toprağının elden çıkması gerekmiştir.

Geçen hafta kısmı bazı başarılar kazanan Hint birlikleri, bu hafta başından itibaren tekrar geri çekilmeye başladı. Kuzay -doğu hudut bölgesinde 20 bin kişilik bir kuvvetle taarruza geçen Çinliler, ilk olarak Walong şehrini ellerine geçirdiler. Daha sonra Himalayalardaki savunma hattını da yararak Luhit nehrinin vadisinden Assam yaylasına doğru ilerlediler. Hindistan Savunma Bakanlığı sözcüsü, Walong'un düşmesini "büyük bir kayıp" olarak karşıladı. Sözcü, Walong'da Çinlilerin top, ağır havanlar ve tepkisiz obüsler kullandıklarını, ağır zayiat vermelerine rağmen, dalgalar halinde hücum ettiklerini belirtti. Bu arada Çin Başbakanı Çu En Lai, Asya veya Afrikalı 24 hükümet veya devlet başkanına gönderdiği mesajlarla, Çin - Hint hudut anlaşmazlığına bir çare bulunabilmesi için Asyalı ve Afrikalı liderlerden nüfuzlarını kullanmalarım talep etti. Çu En Lainin bu teşebbüsüne rağmen Çin hücumlarının sonu hâlâ gelmedi. Şimdi de 2 bin nüfuslu Bomdila kasabasını ele geçirmeğe çalışan Çin kuvvetleriyle Hint birlikleri arasında şiddetli çarpışmalar cereyan etmektedir. Bu vahim durum karşısında Başbakan Nehru, Mecliste yaptığı bir konuşmada kızıl Çin île diplomatik münasebetleri kesmeyi ve ona resmen harb ilan etmeyi düşündüğünü açıkladı.

Mao - Tse - Tung konuşuyor
İkili oyun

"Harb ve Sulh"

Çinin, sarp vadiler ve kayalık dağlarla kaplı bu bölgede hangi maksatlarla harb etmekte olduğu katiyetle anlaşılmış değildir. İlk bakışta Güney - doğu Asyaya hakim olan stratejik noktaları ele geçirmek istediği akla gelmektedir. Bu stratejik noktalan elinde bulundurmak ihtiyacını hissetmesi karşısında pekala bazı uzun vadeli istilâ plânlarına da sahip olduğu düşünülebilir. Ayrıca Çinli liderlerin halkın dikkatini iç meselelerden bir "millî tehlîke"ye doğru kaydırmak istedikleri ve kaynaklarının tamamını iktisadi kalkınmasına harcayan Hindistanı biraz da "verimsiz yatırım" yapmaya zorlamayı düşündükleri de söylenebilir.

Bununla beraber, bu tecavüzün ister istemez yaratacağı bazı sonuçlar da olacaktır. Önce Hintli liderler, tarafsızlar blokundaki durumlarını ne kadar korumaya çalışırlarsa çalışsınlar, halkın ve bizzat liderlerin psikolojisinde komünist blok bakımından bir değişme olacaktır. Hindistandaki Komünist Partisi de çok müşkül bir duruma girecektir. Sonra Sovyet Rusyanın, Çine yardım ederken, bîr yandan da Hindistanı kollamak istemesi, zaten epeyce gergin olan Rus - Çin münasebetleri üzerinde olumsuz etkiler yapacaktır.

Durum bu karışık görünüşünü muhafaza ederken Çinliler bir "ateş kes" anlaşması imzalamak teklifinde bulundular. Bu, Çinlilerin şimdilik daha fazla ilerlemeyi uygun görmediklerini ortaya koymaktadır. Hintlilerin ise kaybettikleri topraklan gözden çıkarmadıkları bilindiğine göre, ihtilâfın bu teklifle çözüleceğini ümit etmemek gerekir.

Fransa

De Gaullism kazanıyor

De Gaulle, iktidara geldiği günden beri yapmakta olduğu mücadelenin bir merhalesini daha, geçen Pa-

zar günü aştı. "Fransayı unutup kendi çıkarlarını düşünen politikacılar"ın müessiriyetini mümkün olduğu kadar önleyecek bir sistemin savunuculuğunu ta başından bari yapıyordu. 28 Ekim Referandumu ile Anayasada arzu ettiği değişikliği gerçekleştiren De Gaulle'ün Pazar günü yapılan seçimlerde aldığı sonuç, aslında Fransanın siyasi hayatına vermek istediği yeni şekli Fransız seçmeninin tasvip etmekte olduğunu ortaya koydu.

Pazar günü yapılan seçimler, iki kademeli seçimlerin ilk kademesidir. Birinci kademede ancak, oyların yarısından fazlasını alan adaylar seçilebilir. İkinci kademede ise seçime katılan adaylardan en fazla oy alanı seçimi kazanmış demektir. Fransada seçimlerin ikinci kademesi gelecek Pazar günü yapılacaktır.

Geçen Pazar yapılan seçimlerde, seçmenler büyük ölçüde kayıtsızlık gösterdiler. Ban yerlerde iştirak nisbeti % 60 ın epeyce altına düştü. İlk sayımlardan alınan sonuca göre De Gaulle'ü destekleyen UNR, muteber oyların % 32 sini aldı. Daha sonra bu rakam % 34.2 ye çıktı. De Gaulle'ün, itibarının zirvesinde olduğu sanılan 1958 yılında dahi bu nisbetin % 17.6 olduğu . düşünülürse, alınan sonucun önemi anlaşılır. Sosyalistler 1958'e göre %15.5 den % 13.9'a, solcu Katolik Cumhuriyetçi Halk Hareketi. % 11.6 dan % 7.2 ye. Bağımsızlar - Köylüler % 19.9 dan % 10'a düştüler. Bu seçimi zarar etmeden geçiren sadece Komünist Partisi oldu. Komünist Partisi, 1958'de aldığı ,% 18.9 yerine, oyların % 22.3 ünü aldı.

Birinci turda seçilen 90 milletvekilinden 43 tanesi UNR'e aittir. De Gaulle'ü destekleyen diğer partilerin de 7 milletvekili vardır. İçişleri Bakanı Roger Frey, gazetecilere sevinçle:

"— İlk defa olarak bir parti, Komünist Partisinden daha fazla oy almıştır. Artık UNR Fransanın 1 numaralı partisidir" dedi.

Son referandumda De Gaulle'e karşı "Hayır" denilmesini sağlamak üzere şiddetle mücadele eden liderlerden ikisi eski Başbakanlardan Paul Reynaud ile, gene eski Başbakanlardan Pierre Mendes - France bu seçimde kaybedenler arasındadır.

Gerçi geçen Pazar yapılan seçimler kati neticeyi vermeyecektir. Fakat temayül öbür seçimde de aynı şekilde ortaya çıkarsa, UNR'in gelecek parlamentoda ekseriyeti bile elde edeceği söylenebilir.

BİR ADAM TANITIYORUZ

Pandit Nehru

Deniz BAYKAL

Dünyanın, içinde yaşadığımız devrede ikiye bölünmüş bir dünya olduğundan sık sık bahsedilir. Ama bu bölünmenin nasıl bir bölünme olduğu konusunda herkes anlaşmış değildir. Son yıllara kadar pek çok kimse için bu, kapitalizm ile komünizm arasındaki çatışmanın yarattığı bir bölünmeden ibaretti. İkinci Dünya Harbinden sonra sömürgelerin bağımsızlıklarını kazanarak yeni birer devlet halinde ortaya çıkmalarıyla birlikte, eski dünyanın siyasi dengesi değişmeye başladı. Böylece eski kutuplaşmanın yerini, az gelişmiş ülkelerin de katılmasıyla, yeni bir bölünme aldı. 450 milyonluk nüfusuyla Hindistan, bu "üçüncü dünya"nın en fazla dikkati çeken ülkesidir Batı ve Doğu bloklarının, sistemlerini satmak için bu bölgede devamlı bir yarışma halinde olmaları da bölgenin önemini iyice arttırmaktadır.

Nehrunun hayat hikayesi, bağımsızlığını yeni kazanmış diğer ülkelerdeki liderlerin hayat hikayesinden pek farklı değildir. Zengin ve asil bir ailenin çocuğudur. Dini inanışa göre, en muteber sınıf olan Brahmanlardandır. 15 yaşına kadar hiç bir okula gönderilmedi. Tahsilini bir Batı memleketinde, İngilterede yaptı. Önce Harraw Kolejinde, sonra da Cambridge'de okudu. 1912'de Hindistana döndükten sonra Gandi ile birlikte bağımsızlık mücadelesine atıldı. Bu mücadele kendisi için çok sıkıntılı oldu. Bir hapishaneden diğerine, 11 yıl zindan hayatı yaşadı. Hapishane hayatının, üzerindeki müspet etkilerinden sonraları sık sık bahsetti. "Hatıralarım", "Dünya Tarihine Bir Bakış", "Hindistanı Tanıyalım" gibi meşhur eserlerini hapishanede yazdı. 15 Ağustos 1947'de bağımsız Hindistanın ilk Başbakanı oldu. O gün yaptığı konuşmada. "Senelerce önce, kader ile buluşmak üzere sözleşmiştik, şimdi sözümüzü yerine getirme zamanı geldi'" diyordu. Bu, onun için bir dönüm noktasıydı.

Bir defasında "Hindistanda 450 milyon mesele vardır. Bizim için her fert bir meseledir" diyen Nehru, 7 milyon işsizi, 8 milyon rahibi olan 14 ayrı lisan konuşan bu geniş kitleyi parlementer bir sistem içinde yönetmektedir. Siyahi programı "şiddetten kaçınmak" şeklinde özetlenebilecek bir kimse için bu, tabii bir yoldur.

Nehru her gün saat 6.30 da kalkar. Yarım saat yogo yapar. Günde 17 saat çalışır. Temiz ve şık giyinir. Daima yakasında bir çiçek vardır. 1947 den beri altı hafta tatil yapmıştır.

Churchill bir zamanlar onun için "Çok yakında, Nehru diye bir adam bulunduğunu bile unutacağız. Zaman bize herşeyini unutturup gidecek" demişti. Fakat Nehru Başbakanlıktan çekilmeye karar verdiğini açıkladığı zaman milyonlarca hintli "Panditji nereye gideceksin? Bizi yetim mi bırakacaksın?" diye sokaklara döküldü.

Nehrunun halkın karşısına her çıkışı ve yaptığı her konuşma fevkalade büyük tezahüratla karşılanır. Hem de hiç kimse, ingilizce olarak yaptığı konuşmaların bir kelimesini bile anlamadığı hâlde...

TÜLİ'den Haberler

Geçenlerde Ankarada çok değişik bir toplantı oldu. "Hollanda Kraliyet Liman İşleri" adlı şirketin -Mersin limanını inşa eden şirket- sahibinin oğlu Mr. Drabbe, şirketin Türkiyedeki bürosunda mimar olarak çalışıyor. Bir hafta evvel ahbaplarına, Cumartesi saat sekizde eşleri ile beraber kendi evine gelmelerini söyledi. Nereye gidileceğini ve ne yapılacağını kimse bilmiyordu. Yalnız herkesten, çok sade giyinmelerini rica etti. 26 kişilik grup mensupları saat sekizden itibaren gelmeye başladıklarından evin açık bırakılmış kapısında asılı olan şu kâğıtla karşılaştılar: "İçeri girince her hanım, bütün gece kendisine kavalyelik edecek olsa beyi seçsin. Saat dokuzda buradan gideceğiz". Seçim işi hayli meraklı oldu. Geç gelenler, son dakikaya kadar kararsız olup seçemeyenler, seçileceklere epey heyecanlı dakikalar yaşattılar. Sonunda kimse açıkta kalmadı, herkes kaderine razı oldu. Kimse nereye gidileceğini bilmediği için ev sahibi önde, davetliler arkada, herkes kendi seçtiği kavalyesi ile, 13 otomobillik bir kafile halinde yola çıktı. Az gittiler, uz gittiler, Dikmendeki Değirmene geldiler. Burası Ankaraya pek hâkim bir yer. Karadenizli bir lokantacı binayı tamir ettirmiş, işletiyor. O akşam dışarıdan kimseyi almıyorlardı. Mr. Drabbe bütün gece için lokantayı tutmuş. İki katlı olan binanın üst katı büfe olarak hazırlanmış. Yemekte, yanlarında kendilerini seçen damları olmasına rağmen karılarının masalarına oturmaya çalışan kıskanç kocalar da oldu. Kahve içmek için aşağıya inildi. Bu zemin kat, kaya içine oturmuş gibi. Her tarafta oyuklar var. İçlerinde ocaklar yanıyor ve birkaç teyp çalıyordu. İsteyen dans etti, istemiyen sohbet etti. Davetin usulü, yalnız kendi damıyla dans etmesi icap ettiği halde karısıyla dansedip kaideyi bozanlar olmadı değil. Bu orijinal davetten, gene kafile halinde dönüldü.

Dikmendeki Değirmen lokali
Sürpriz Parti

•

Son günlerde, İstanbul sosyetesinden olup da Ankaraya yolu düşenlerin adedi arttı. Nükhet ve Fikret Erenyol, Semra ve Ertuğrul Soysal ile Zeki Elbi otomobille geldiler. Geldikleri akşam da, "kendini bilen bir sosyete mensubu" olarak tabii soluğu Süreyyada aldılar. Ancak Ankaralılar, Nükhet Erenyolun güzel twistini görmek imkanını bulamadılar. Zira kendisine bir partner Sıkmadı. Fikret Erenyol ise, öğrendiği en son danam tango olduğunu söyledi durdu. Bu yüzden ne zaman twist çalsa bir kaç amerikalı -kadınlar çoraplı olarak- piste fırladılar ve sade twist ustalarını değil, oradaki herkesi gülmekten kırıp geçirdiler.

Semra ve Ertuğrul Soysal çiftine gelince -birbirine yakışan bir çift- bol bol ve tatlı tatlı ve romantik romantik yumuşak danslar yaptılar.

Haftanın sonunda ise, gene İstanbulda Pazar günkü at yarışlarını seyretmeye kalabalık bir grup geldi. İçlerinde İstanbulun güzel, genç kadınlarından Necla Sarvan ve iri eşi İlhan Sarvan, Esin ve Faruk Ayral ile Ferit Sporelin de bulunduğu bu grubun ekserisi, Brumuese adlı atın sahipleri Tevfik ve Gönül Dölenin ahbaplarıydı. Önceki yarışta üçüncü gelen Brumuese tatlı bir sürpriz yaparak Pazar günkü Devlet Başkanı kupasını kazandı. Birinci geldiği için kupa ile beraber büyük bir para mükafatı da aldı. Dölenin akrabalarından iki yaşlı hanım, uğur getirecek diye iddia ederek ilk defa bu ata onar lira koymuşlardı. Karşılık bezik oynarlarken atın kazandığını, kendilerine de 140 ar lira kazandırdığını öğrenince pek sevindiler. Dilber bir sarışın olan Gönül Dölen, jokeyine:

"— Atımı kazandır. Kupayı alırken Marylin Monroe gibi şıklaşıp geleceğim" diye şaka yapmıştı.

Halbuki yağmurdan ve heyecandan bozulan saçı ve makyajıyla ve üşüdüğü için giydiği sveterlerle, dediğini yapamadığı için arkadaşları kendisine pek takıldılar.

•

Başkentin en güzel hanımlarından Leyla Çelikbaşı bugünlerde bir şık hind sarisi içinde görecek olanlar fazla şaşırmamalıdırlar. Uzun boylu, güzel sarışın, Hind Büyük Elçiliğinde Mrs. Atal tarafından tertiplenen "Kızıl Çine karşı savaşan Hindistan askerlerine yardım" satışında bir sari satın aldı.

Sabahleyin başlayan satışlar ak-

Hindistan B. Elçiliğindeki açık arttırma
Ankaradan Himalaya sırtlarına

şama kadar devam etti. Her zaman neşeli Büyük Elçi Atal'ın üzüntülü hali hiç kimsenin gözünden kaçmadı ve bu hal kendisine sempati topladı.

Ankara Palastaki strip - tease yıldızını ilk gece seyredenler arasında Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin de vardı. Güzel yıldızı seyre gelmiş ve salonu hınca hınç doldurmuş Ankaralılar gözlerini bir ara soyunan hanımdan ayırıp Erkine çevirselerdi, bir diplomatın bir strip - tease yıldızını nasıl seyretmesi gerektiğinin nümunesini göreceklerdi.

Dişişleri Bakanı önündeki elmayı büyük bir zerafetle soyuyordu. Arada bir gösterini kaldırıyor, numaranın ortasına gelmiş yıldıza bakıyordu. Sonra gene kemali ciddiyetle elmasına dönüyor, sonra tekrar halı tinerinde kıvranan yıldıza ufak bir nazar atfediyor ve elmasına dönüyordu!

Numaranın sonuna doğru -Yıldızın tamamen çıplak kaldığı an- Erkin de elmasının kabuğunu tamamen soymuştu.

ANKARA PALAS

A N K A R A

AKİS - 646

Hayat defterinden YAPRAKLAR

Doğdu. Adananın tanınmış bir ailesi olan Metolardan, Erdoğan Meto ile Nimet Metonun bir erkek çocukları oldu. Bebeğe Mehmet adı verildi. Mehmet doğduğunda 3 kilo 750 gramdı.

Nişanlandılar. Türkiye Petrolleri makine mühendislerinden Aydın Demirer ile Filiz Tekman nişanlandılar. Gerek Tekman, gerek Demirer ilk defa dünya evine gireceklerdir. Genç mühendis 29, Filiz Tekman ise 20 yaşındadır.

Evlendiler: Eski Ulaştırma Bakanı Cahit Akyarın kızı Demet Akyar ile diş doktoru Nezih Ulubay evlendiler. Düğün Divan Otelde yapıldı. Tarafların bu ilk evlilikleridir. Demet Akyar 22, Nezih Ulubay ise 29 yaşındadır.

Öldü. Spor çevrelerinde efendiliği ve sporseverliği ile tanınan, Beden Terbiyesi İstanbul Bölge Müdür Muavini Kemal Halim Gürgen uzun bir süreden beri mustarip bulunduğu kanserden kurtulamıyarak öldü. Gürgen 62 yaşındaydı.

Öldü. Emekli General Hakkı Murat Erdener, haftanın başında öldü. Generalin ölüm sebebi olarak Plöro Nefrit gösterilmektedir. Erdener 82 yaşındaydı.

Öldü. Yaşayan "Nobel Mükafatı Sahipleri"nden bir tanesi daha eksildi. Danimarkalı Prof. Niels Bohr öldü. Profesör, nükleer fizikçiydi. Ölümü dolayısıyla japonlar matem tuttular. Zira Prof. Bohr japonlara çok yardım etmişti.

Öldü. İngilterenin en büyük bankacısı, Sir Edward Peacock öldü. Sir Edward 91 yaşındaydı. Kendisine "İngrilterenin 1 numaralı ihtiyar maliyecisi" denilirdi. Peacock uzun yıllar İngiltere Bankasının başında bulunmuş, Kral ailesine ve Windsor düküne mali müşavirlik yapmıştı. Ölümü İngilterede oldu.

Sahi, şimdi neredeler ???

Keriman Halis

1982 yılının bir ilkbahar gününde Belçikalım Spa şehrinde tarihi bir salonu dolduran binlerce kişi bir anda ayağa kalktı ve avuçlarını patlatırcasına alkışladı. Palmiyeli avant-scene'de, büyük projektörlerden dökülen ramp ışıklarının altında uzun Siyah saçlı, harikulade beyaz tenli ve iri siyah gözlü bir gençkız hafifçe eğilerek, kendisine yapılan bu büyük sevgi gösterisine mukabele etti. İri siyah gözlü kızın yüzü mahcubiyet, Sevinç ve heyecandan kızarmıştı. Kuliste bulunan dikkatli bir göz. genç kızın titremekte olduğunu farkedebilirdi.

Genç kızın adı Kerim an Halisti. Brükselde yapılan Dünya Güzellik Kraliçeliği yarışmasında ilk defa bir türk kızı olarak birinci seçiliyor ve "Dünya Güzeli" ünvanını kazanıyordu. Bu birinciliğin ilk defa olarak bir türk kızına verilmesi o zamanki Avrupa basınında büyük yankılar uyandırdı. Zira avrupalılar, bizim kısa bir zamanda -çünkü Cumhuriyetin ilân edilişinin üzerinden sadece 9 yıl geçmişti- bir güzellik yarışmasına katılacak kadar "medeni'" seviyeye ulaşmış olabileceğimize inaniniyorlardı. Bu bakımdan, Türk Kadınını cumbaların ve kafeslerin arkasındaki haremlerde düşünen avrupalılar için, 1932 yılının Paris modasına göre giyinmiş bir genç türk kı-ının bu yarışmaya katılması ve hakkı olan kraliçelik sıfatını kazanması hayli yadırgatıcı oldu. Bunun dışında, o zamanki türk efkârı umumiyesini de düşünmek lâzımdır. Türkiyede ilk defa bir güzellik yarışmalı tertip edilmesi ve bunun, Menemende atatürkçü öğretmen Kubilayın "Din elden gidiyor" avazeleriyle katledilmesinden hemen sonraya tesadüf etmesi -veya ettirilmesi- oldukça manidardır. Zira, hilâfet taraftarları, şeriatçılar ve yobazların sinsice idare ederek teşkilâtlandırdığı bir cereyan, türk kadınları arasında bir güzellik müsabakası açılmasına şiddetle karşıydı. Bu yobazca homurtular, Keriman Halisin Dünya Güzeli seçilmesiyle susmadı, fakat sağduyulu türk efkârı umumiyesinde itibar bulmadı. Bir türk kızının Dünya Güzeli seçilmesi, tam tersine, gurur okşayıcı bir durum ortaya çıkardı.

Keriman Halisin bu başarısı üzerine ilk tebrik Gazi Mustafa Kemalden geldi. Keriman Halis, içinde sitayişkâr iltifat cümleleri bulunan "Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal" imzalı telgrafı hayatinin en büyük hatırası olarak muhafaza etmektedir. Ayrıca, Gazi Mustafa Kemal, Brüksel dönüsü, Keriman Halisi kabul etmiş ve kendisini alnından öperek kutlamıştır.

Keriman Halis 1915 yılında dünyaya geldi. Babası, bazı eski iş hanlarında hâlâ kullanılmakta olsa "Hızır" Yangın söndürme cihazlarının satıcısı merhum Halis beydir. Çocukluğunu İstanbulda geçiren Keriman hanım, oldukça iyi bir öğrenim gördü. Çocukluğundan beri müzikle ilgilenen Keriman Halis hanımın, baba tarafından, bestekâr merhum Muhlis Sabahattin pey ve Neveser Kökdeşle akrabalığı vardır. Yakınları, halen yaşlanmış olmasına rağmen, Keriman Halis hanımın son derece içli ve harikulade tatlı bir sese sahip olduğunu söylemektedirler. Güzellik müsabakasında birincilik kazandıktan sonra Türkiyede birdenbire büyük bir şöhrete kavuşan Keriman Halis hanıma sayılamıyacak kadar çok evlenme teklifinde bulunuldu. Soyadı Kanunu çıkınca Atatürk, eski türk hakanlarının eş

Keriman Halis Dünya Güzeli seçildikten sonra
Cumbadan salona çıkan türk kadını

lerine verilen "Ece" sıfatını, kendiline soyadı olarak uygun gördü. Keriman Halis hanım ve ailesi, Atanın bu iltifat ve ilgisini büyük bir minnetle kabul ettiler. Keriman Halis hanımın, eski deyimle, "dest-i izdivacına" talip olanlar arasında Mısırlı Prensler bile bulunmaktadır. Fakat, duygulu bir hanımefendi olan Keriman Halis, bu teklifleri reddetmekte tereddüt etmedi ve bir türk erkeğiyle evlenmek istediğini söyledi. Nitekim, genç bir doktor olan Orhan Sanus ile evlendi. Bu evlilik oniki yıl sürdü.

Keriman hanımın, Dr. Orhan Sanus ile olan evliliğinden, biri erkek biri kız olmak üzere, iki çocuğu vardır. Oğlu Biltin Sanus halen öğrencidir. Kızı Ece Sanus ise Erenköy Kız Lisesinde okumaktadır. Soyadı Kanunundan sonra evlenen ve kocasının soyadını alan Keriman Halis hanım, Atatürkün hatırasına bir nişane olsun diye, Atanın kendisine soyadı olarak verdiği "Ece" yi kızına ad olarak verdi. Ece Sanus, annesinin küçük bir örneği gibidir, Keriman hanımın gençliğini son derece andırmaktadır.

Dr. Orhan Sanustan ayrıldıktan sonra Keriman hanım bir süre ailesi ve akrabalarıyla birlikte yaşadı ve çocuklarıyla meşgul oldu. Fakat önüne bir kısmet daha çıkınca, kabul etmek zorunda kaldı. Keriman hanımın ikinci kocası Hasip Tamer adında bir müteahhittir. Keriman hanımın Hasip Tamerden de Cenk adında bir oğlu olmuştur.

Keriman hanım akrabalarına ziyadesiyle düşkündür. Kardeşi Targan Ece, hâlen Galatasaray Kulübünde idarecilik yapmaktadır. Keriman hanımın, bundan bir süre önce bir hollandalı prensle evlenen güzellik kraliçelerinden Ceylan Ece ile bir ilgisi olup olmadığı hususu çoklarını meşgul etmektedir. İşin aslı şudur: Keriman hanımın ağabeyi Kenan Ece, Ceylan Ecenin annesi Hayrünnisa hanımla evlidir. Fakat Ceylan Ece Kenan beyin değil, Hayrünnisa hanımın ilk kocasının çocuğudur.

Çocukları ve ailesiyle birlikte günlerini Çiftehavuzlardaki evinde geçirmekte olan Keriman hanım, biraz yaşlanmış ve şişmanlamış bulunmaktadır. Buna rağmen, eski güzelliğinin islerini muhafaza etmektedir. Keriman hanımın en büyük zevki, akrabaları ve komşularıyla vidolu bezik oynamaktır. Çiftehavuzlardaki konak yavrusu büyük evin geniş bir de bahçesi vardır. Keriman hanım, akşamları bahçe ile meşgul olmakta, ağaçların altında gezinmekte, itina ile baktığı gülleri ve çiçek tarhlarıyla uğraşmaktadır. Çok iyi bir ev kadını olan Keriman hanımın yemek pişirmekteki ustalığını, yakınları "parmaklarınızı bile yersiniz" diyerek anlatmaktadırlar. Hayatı sakin geçmekte olan Keriman hanımın gece hayatı yoktur. Tabii, filmler ve tiyatrolar hariç...

Keriman Halisin dünkü ve bugünkü hali

Cami yıkılsa da mihrabı yerinde

Yıldızlar Şakacıdır

Kaderinizi mi öğrenmek istiyorsunuz? İşte size 22 Kasım tarihli gazetelerimiz... Yıldızlanın gazetelerimize fısıldadıklarına bakıp da heyecanlanmayın. Kendinize uygun bulduğunuzu seçmekte tamamen serbestsiniz!

Balık Burcu

Yeni Gün: (21 Şubat - 20 Mayıs) — Kaşla göz arasında böyle bîr hale düştüğünüz için siz bile kendi kendinize hayret ediyorsunuz.

Zafer: (20 Şubat - 20 Mart) — Neden ince eleyip sık dokuyorsunuz? Hâdiseleri biraz da kendi seyrine bırakın. Göreceksiniz ki işler düzelecek.

Tasvir: (20 Şubat - 20 Mart) — İş: Dedikoduları önlemek için biraz muhit değiştirirseniz herhalde iyi olur.

Dünya: (19 Şubat - 20 Mart) — Heyecanınızı belli etmemeye çalışın. Yoksa başarı elde edemezsiniz.

Hürriyet: (21 Şubat - 20 Mart) — Sayı ile kendinize gelmek mecburiyetinde olduğunuzu unutmayın. Hisleriniz yine şahlanmış durumda, fikirleriniz de baştanbaşa dağınık.

Milliyet: (20 Şubat - 20 Mart) — İş hayatınızda şansınız açık. Bilhassa sanat kabiliyetinizi yıldızlar çok I destekleyecek.

Akşam: (20 şubat - 20 Mart) — Hâdiseler bazı alışkanlıklarınızda değişiklik yapacak.

Yeni Sabah: (20 şubat - 20 Mart) — İçinde bulunduğunuz güçlüklerden sıyrılmanızda, yakınlarınızın yardımını göreceksiniz.

Son Havadis: (21 Şubat - 20 Mart) — Etrafınızdakileri bu kadar fazla üzmeyin. Duymağa değil de anlamağa çalışın. Herhalde sizin ve bilhassa etrafınız için en hayırlısı bu.

Hür Vatan: (20 Şubat - 20 Mart) — İyi netice alabilmeniz için çok çalışmanız lâzım.

Doğum

Çetin bir dâva: Çocuk!

Geçen hafta bazı İstanbul gazetelerinde, okuyucular şöyle bir haberle karşılaştılar: "Emniyet Müdürlüğüne gelen genç' bir kadın, bakamadığı çocuğunu bırakmak istedi." Olayın iç yüzü kısaca şöyleydi: Genç kadının işçi kocası, çalışmak için Almanyaya gitmiş ve bir daha kendisinden hiç bir haber alınamamıştı. Genç kadınla çocuğu ortada kalmışlardı. Haberi tafsilatıyla okuyanlar:
"— Yazık... Ne yapsın kadıncağız, neyle geçinsin? Nasıl baksın çocuğuna?" demekten kendilerini alamadılar.

Başarılı bir doğumdan sonra anne ve bebek
Bir de bakmak olmasa...

Bu, gazetelere aksetmiş ilk olay değildir. Geçim darlığı sebebiyle çocuğunu satanlara, terkedenlere memleketimizde sık sık rastlanmaktadır. İstanbul Çocuk Bürosu, her yaştan kimsesiz çocuklarla, suç işleyen, suç işlemek üzere olan kimsesiz çocuklarla doludur. Bütün bu olaylar, memleketimizde "çocuk" dâvasının ciddiyetle ele alınması zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Türkiyede, muayyen bir yaşa gelen gençlerin, iktisadi güçlerini düşünmeden evlendikleri ve daha kötüsü, çocuk eğitimi konusundan habersiz bulundukları halde, üstüste çocuk yaptıkları bir' gerçektir. İşte çocuk dâvasının çetinliği buradan gelmektedir.

Bugün, üzerinde en çok durulan, lehinde ve aleyhinde çeşitli fikirler ileri sürülen konu, "Doğumun kontrolü" konusudur. Doğum kontrol edilmeli midir, edilmemeli midir? Edilmelidir diyenler bulunduğu gibi, edilmemelidir diyenler de vardır. Meselenin başı, Türk Ceza Kanunu ile Umumi Hıfzıssıhha Kanununa dayanmaktadır. O zamanın kanun yapıcıları yanlış bir zihniyetle, doğumun kontrol altına alınmasını kabul etmemişlerdir. Bu yanlış zihniyetin feci sonuçları senelerce sonra anlaşılmış bulunmaktadır. Bunun içindir ki doğumun kontrolü konusu, Beş Yıllık Kalkınma Planı içine alınmıştır.

Davanın tıbbi yönü

Doğumun kontrolü konusunda herhangi bir münakaşaya girmeden, konuyu tıp yönünden inceleyelim: "Doğumun Kontrolü" teriminden, Medeni Kanuna göre evli sayılan karı - koca arasında vuku "bulan cinsi münasebet sonucu husule gelen döllenme -fekondasyon- hâdisesinin, çeşitli tıbbi usûllerle önlenmesi anlaşılır. Döllenme husule geldikten sonra yapılacak herhangi bir müdahale, Türk Ceza Kanununun 468 - 472. maddelerine göre, cinayet sayılmaktadır.

Döllenmenin esasını, erkek sperm hücreleriyle kadın yumurta hücresi -ovum-nin ana rahminde birleşmesi teşkil eder. Birleşme olduğu andan itibaren yeni bir varlığın embriyon-hayatı bahis konusudur. Doğumun kontrolünde kullanılacak metodlar, embriyon husule gelmemesi için tatbik edilir. Ebriyon husule geldikten sonra yapılacak olan müdahale hiç bir şekilde affedilmez. Tüberküloz, şeker hastalığı, lösemi, akıl hastalığı v.s. gibi ağır bir hastalığa musap olan annenin gebeliği bile ancak doktor raporu ile hukuki olarak sonlandırılabilir.

Doğumun kontrol altına alınması Amerika ve Avrupanın bir çok memleketlerinde kanunun himayesi al" tında değildir. Bununla beraber, kültür seviyesi çok yüksek olan bu memleketlerde kontrol, ailelerin kendileri tarafından yapılmaktadır. Türkiyede doğumun kontrolü lüzumlu, fakat tatbikatı çok güç bir problemdir. Şehirlerde oturan kadınların bir kısmı muhtelif müdahalelerle bu kontrolü kendi kendilerine yapabilmektedirler. Bunun yanında köylü anne, bu konuda hiç bir malûmatı olmadığı için, sık sık gebe kalmaktadır. Bunlardan bazıları, iptidai metodlarla gebeliğine nihayet verdirmeğe çalışmakta ve netice olarak kendi hayatım kanama ve infeksiyonlarla tehlikeye sokmaktadır. Fazla çocuk sahibi olmak istemeyen veya maddi durumu fazla çocuğa elverişli bulunmayan bir ailede arzu dışı bir yavrunun doğması, aile için halledilmesi çok güç bir problem teşkil etmektedir. Köylerimizde bu çocukların bakımı daha da güç olduğundan, bunlar sefalet içinde büyümekte veya ölmektedirler. Türkiyede ortalama olarak her sene doğan 1000 çocuktan 250 si bakımsızlık ve infeksiyon gibi sebeplerle kaybolmakta ve geri kalanların büyük bir kısmı da vitaminsizlik ve gıdasızlık sebebiyle cılız ve bedenen dayanıksız olarak yetişmektedir. Fazla çocuk yerine az, fakat daha gürbüz ve ruhen daha iyi gelişmiş bir çocuğun hem ailesine ve hem de memleketine daha çok faydası olacaktır. Bakım güçlüğünden dolayı terkedilen, satılan günahsız çocuğun acısını anne, her ikisinin acısını ise toplum çekmektedir.

Çocuk çok, ekmek az

Bu konuda önemli bir nokta da, memleketimizdeki nüfus artış hızının iktisadi kalkınma hızından süratli olmasıdır. Nüfus artışı bilhassa köylerimizde olduğu için, köylerden şehirlere insan akımına sebebiyet vermektedir. Bunun sonucu, şehirlerde işsizlik, gıda fiyatlarında yükselme, gecekondu gibi bir takım meseleler ortaya çıkmaktadır. Topluma ve aileye yük olan bu nüfus artışının kontrolünün yapılması bu bakımdan da şarttır.

Teorik olarak faydalı olduğu şüphesiz olan bu kontrol, memleketimizde nasıl tatbik edilecektir? Doğumun kontrolü, halkın genel kültür seviyesiyle çok yakından ilgilidir. Bu sebepten, ilk yıllar içinde tatbikatta güçlük çekilecektir. Her leyden evvel, halkın genel kültür seviyesinin yükseltilmesi, mahcup ve muhafazakâr olan köylü kadınlarımıza bilmeleri lazımgelen minimal cinsî hayat bilgilerinin verilmesi şarttır. Burada, okumuş Türk kadınına ve kızına büyük bir görev düşmektedir. Üniversitede okuyan genç kızlarımızın, Türk Kadınlar Birliği üyelerinin gruplar halinde ve bütün vatan sathında yapacakları gezilerde köylünün seviyesine inmeleri ve onlarla bu konuda konuşup bilgi verme leri lâzımdır. Doktor uzmanların nezaretinde açılacak kurslarda öğretim görecek diplomalı ebe ve hemşireler, Anadolunun dört bir köşesinde kurulacak danışma bürolarında görev alarak, kendilerine başvuracak kadınlara lazımgelen bilgiyi vermelidirler. Danışma bürolarında verilecek izahat için hiç bîr ücret de alınmamalıdır. Bu arada, doğum kontrolünü tahdit eden kanunların da bir an evvel kaldırılması lâzımdır.

Yabancı memleketlerde doğumun kontrolü hususunda bir çok metodlar kullanılmaktadır. Bunlardan kısaca bahsetmekte fayda vardır.

Pratik birkaç metod

Menstürasyon -âdet, ay hali- zamanlarını ve ovulasyonu gösteren takvimlere göre cinsî münasebetlerde bulunmak, sık kullanılan bir metoddur. Tıbben, döllenme hâdisesi her cinsi münasebette husule gelmemektedir. Döllenme için lüzumla olan dişi hücresi -ovum-, yumurtalık -ovarium- tarafından yapılmakta ve normal olarak menstürasyon başlangıcından ondört gün sonra rahime düşmekte ve orada üç - dört gün kalmaktadır. İşte bu günler esnasında vuku bulan cinsî münasebetlerde döllenme husule gelmektedir. Bu günlerin dışındaki münasebetlerde, rahimde ovum bulunmadığından dolayı, döllenme husule gelmeyecek ve anne de hâmile kalmayacaktır. Menstürasyon zamanlarına göre ayarlanmış ve ovum'un rahime düştüğü günleri gösteren takvimler yapılarak doğumun kontrolü mümkün hale getirilebilir. Çok kullanılan bir usûl olmasına rağmen bu, bazan muhtelif sebeplere bağlı yanılma ve aksamalar yüzünden müspet sonuç vermeyebilir. Bu sebepten dolayı emin bir metod değildir.

En emin ve tatminkâr usûl, vaginal diafragmanların vaginal kremlerle birlikte tatbikidir. Emniyeti yüzdeyüzdür. Bu diafragmalar Amerika ve Avrupada kullanılmakta olup, halen memleketimizde satışı yasaktır. Beş Yıllık Kalkınma Programı kabul edildikten sonra Türkiyeye ithali beklenmektedir.

Dişi yumurta hücresinin -ovum'-un- teşekkülüne ilâçlarla mâni olmak son senelerde kullanılan bir usûldür. Doktor reçetesiyle verilen bazı hormon preparatları bu konuda kullanılmaktadır. Bir çok doktorların bu ilâçların kullanılmasına taraftar olmalarına, mukabil, bazı doktorlar da buna taraftar değildir. Tetkik edilmeğe muhtaç bir metoddur. Tatminkar olmayan prezervatifler de doğumun kontrolü konusunda kullanılmış ve iyi neticeler alınmıştır.

Bu metodlarla doğum kontrolünün yapılabilmesi için halkın geniş çapta eğitim görmesine ihtiyaç vardır. Kontrol kanunlaşsa dahi, bundan şehirli ve okumuş kadın istifade edecek, asıl problemi teşkil eden köylü annelere doğum kontrolünün tatbiki uzun senelere lüzum gösterecektir.

Kimsesiz çocuklar ve bakıcıları
Kontrolün zarureti meydanda

TİYATRO

Ankara

"Piraikon" Tiyatrosu Ankarada

Bu satırlar AKİS'te çıktığı gün, Milli Eğitim Bakanlığının davetlisi olarak, iki temsil vermeğe gelen ünlü Yunan trajedi tiyatrosu "Piraikon Theatron" yurdumuza gelmiş olacaktır.

Misafir topluluk, dost ve komşu memleketin, antik dram alanında dünya ölçüsünde şöhret yapmış bir sanat topluluğudur. Bu sıfatla Yunan hükümetinden geniş ölçüde yardım görmekte ve son yıllarda Avrupa ve Amerikada büyük turnelere çıkmaktadır. Devlet Tiyatromuzun 1961 de, Yunan Hariciyesinin davetlisi olarak, Atinaya yapmış olduğu resmi ziyaretin iadesi bahis mevzuu olduğu zaman da, komşularımızın ilk hatırlarına gelen topluluk Piraikon Tiyatrosu olmuştur. Dostlarımız her ne kadar Devlet Tiyatrolarının bu yıl, başka angajmanları yüzünden, Atinadan ayrılamamak zorunda olduğunu ileri sürmüşlerse de, ziyaretimizi iade için Devlet Tiyatroları yerine bu özel topluluğu tercih etmişlerdir. Bunun hakiki sebeplerini, Piraikon Tiyatrosunun antik dram konusunda Devlet Tiyatrolarından daha kuvvetli, daha da tecrübeli bir kadroya sahip olmasında aramak yanlış olmaz. Öyle anlaşılıyor ki Devlet Tiyatromuzun Atinada "Kral Oidipus"la kazandığı parlak başarıyı gözönünde tutan Yunan makamları, bu alanda aynı derecede başarı sağlayabileceğinden emin oldukları bir topluluğu Ankaraya göndermek istemişlerdir.

Böyle hareket etmekle isabetli bir seçim yapmış oldukları söylenebilir. Çünkü Piraikon Tiyatrosunun başında, topluluğun kurucusu ve sanat yöneticisi, ünlü sanat adamı Dimitrios Rondiris bulunmaktadır.

Misafir sanatçılar, Bükreşte verdikleri bir seri temsilden sonra, kara yoluyla memleketimize gelecekler, 24 Kasımda Ankarada olacaklar, 26 Kasımda ilk temsillerini Sophokles'in "Medea"sıyla Büyük Tiyatroda vereceklerdir.

Ankara temsillerinden sonra İstanbula gidecek olan Yunanlı sanatçılar, orada da Şehir Tiyatrosunun misafiri olarak üç temsil vereceklerdiri

1 Piyes gördüm

Oyun: 1 — "Woyzeck" (Oyun 1 perde, 27 bölüm)
2 — "Leonse ile Lena" (Oyun 1 perde)
Yazan: Georg Büchner (1813 -1837)
Çevirenler: 1 — Hasan Kuruyazıcı 2 — Adalet Cimcoz
Tiyatro: Devlet Tiyatrosu (Yeni Sahne)
Sahneye koyan: Ergin Orbey
Dekor - Kostüm: Turgut Zaim
Işık: Erdoğan Canayaz
Konu: 1 — 1823 de, başka erkeklerle düşüp kalkan sevgilisini bıçaklayarak öldürdüğü için kafası kesilen, uzun süren muhakemesi lehinde, aleyhin de hayli mürekkep akıtılmış olan perukacı Christian Woyzeck'in, kısa tablolar içinde, trajik bir fars halinde canlandırılan, sosyal tezli, natüralist dramı.

2 — Existentialisme'in dünya görüşünü, toplumun kurulu düzenindeki "saçma" lığı -125 yıl öncesinden- duyuran, Musset'nin romantik fantezisiyle Voltaire'in alaycı akılcılığını orta oyunu tekniği içinde birleştiren, hem fatalist, hem maddeci bir aşk ve toplum hicviyesi.

Oynıyanlar: 1 — Bozkurt Kuruç (Woyzeck), Turgut Savaş (Bando Çavuşu), Ayten Kaçmaz (Marie), Muzaffer Gökmen (Doktor), Haşim Hekimoğlu (Yüzbaşı) ves.

2 — Önder Alkım (Leonse), Sadrettin Kılıç (Valerio), Işık Toprak (Kral Peter), Ayten Kaçmaz (Lena) ves.

Beğendiğim: 1 — "Woyzeck"te, 34 yaşında ölen yazarın, öldüğü yıl bitiremeden bıraktığı bir oyun olmasına rağmen, devrinin seyircisine içinde yaşadığı toplumun komik ve trajik durumunu, bu durumun "bilinc"ini, epik tiyatro yoluyla, "vermek"te gösterdiği yoğunluk, keskinlik. Ergin Orbeyin bu kısa kısa 27 tabloya, bir "kopukluk" duygusuna yer vermeden, kazandırmayı başardığı canlı ifade. Bozkurt Kurucun, Woyzeck'in bütün "yalnız" lığını, anlıyamadığı bir "dil"le konuşan çevresindeki insanların ve olayların kendisini sürükledikleri o "kaçınılmaz" sonuca hızla yuvarlanırken, "basit" ama "insan", ruhunda ve kafasında kopan "dilsiz" fırtınaları duyuran, güçlü oyunu. Turgut Savaşın Bando Çavuşunda, Ayten Kaçmazın -Woyzeckten 5 yaş büyük olması gereken- Marie'de, Haşim Hekimoğlunun Yüzbaşı'da, Muzaffer Gökmenin Doktor'da, Büchner'in anlatmak istediği gerçekleri isabetle belirten renkli oyunları.

2 — Ergin Orbeyin, Turgut Zaimin zarif dekorları içinde, "Leonse ile Lena"nın şiirli, nükteli ve buruk havasını duyuran sahne düzeni. Önder Alkımla Sadrettin Kılıçın, yazarı dile getiren, akıcı, zeki oyunları. Işık Toprakın başarılı kompozisyonu.

Beğenemediğim: Her iki oyunda, yer yer kendini duyuran didaktizm. 27 sahneyi tek çerçeve içinde "dondurmak" isteyen "Woyzeck" dekorunun, eserin realist ve epik yapısının özelliklerine aykırı olması.

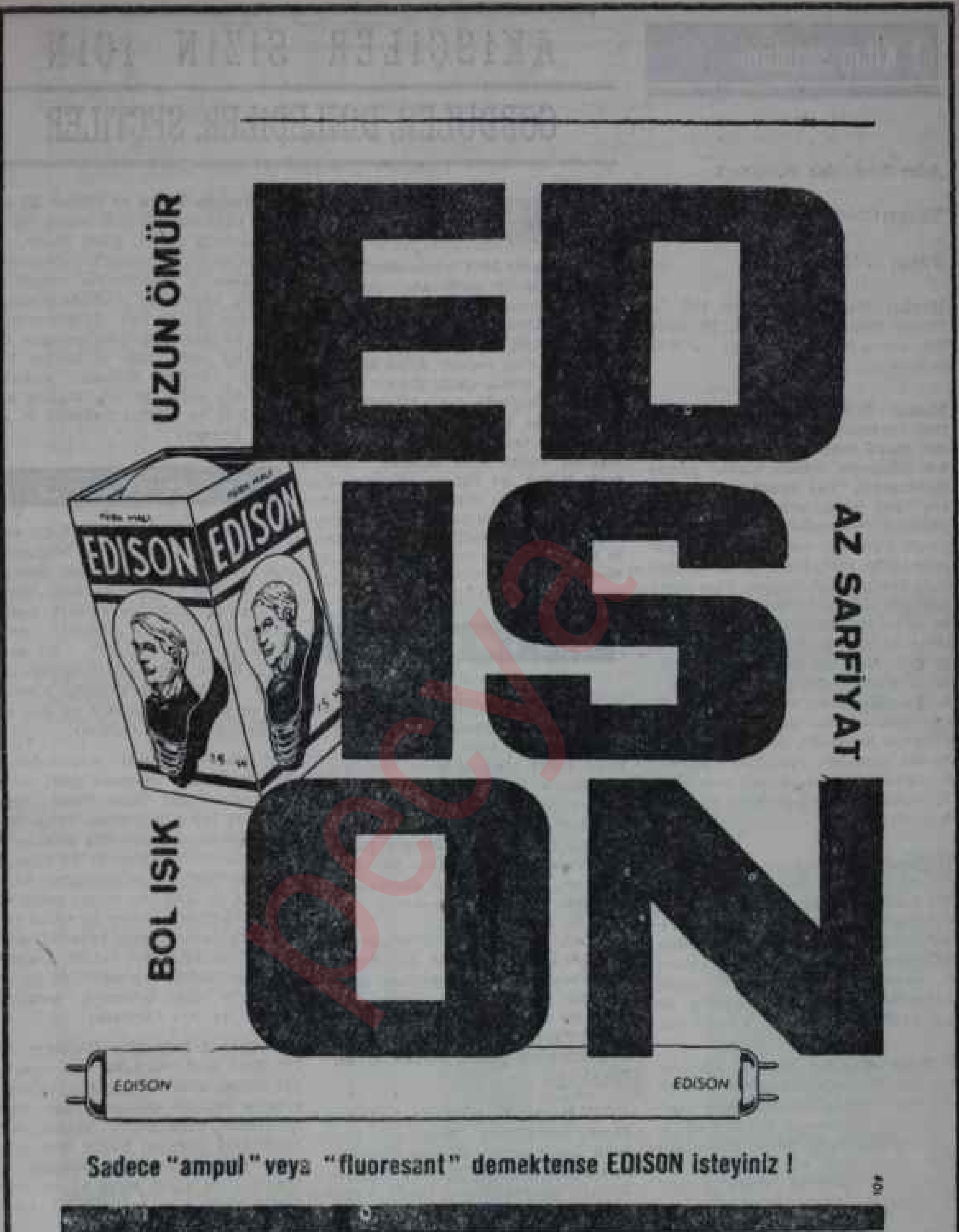
Sonuç: Kafka'nın, Brecht'in hangi kaynaklardan ilham aldıklarını merak edenler modern tiyatronun bu iki "öncü" oyununu kaçırmamalıdırlar.

Naciye SİBEL

"Woyzeck"ten bir sahne

Trajik bir fars

UZUN ÖMÜR
EDISON
AZ SARFİYAT
BOL IŞIK
EDISON
EDISON
EDISON
EDISON
Sadece "ampul" veya "fluoresant" demektense EDISON isteyiniz !
(İLANCILIK - 7651) — 636

1 Kitap okudum

AKİSÇİLER SİZİN İÇİN GÖRDÜLER, DİNLEDİLER, SEÇTİLER

Adı: Zonguldak Hikâyeleri

Yazarı: Mehmet Seyda

Türü: Hikaye

Baskı: Yeditepe Yayınları 115, İstanbul 1962 Yeni Matbaa, 96 sayfa 250 kuruş (İsteme adresi: P.K.77 İstanbul)

Konu: Zonguldak Hikâyeleri Mehmet Seydanın iki roman denemesinden sonra kitap halinde yayınlanmış altı hikâyedir. Ancak bunlar, yazılış bakımından "Yaş Ağaç" ve "Ne eker sen" adlı romanlardan daha önce yazılmış hikâyelerdir. Meselâ "Üçüncü Vardiya" adlı hikâyenin yazılış tarihi 1937. Hikâyelerin en taze si de 1942 tarihini taşıyor. Yani yirmi yıl önce kaleme alınmış ve o günden bu yana dinlendirilmiş hikâyeler. Kitabın adından da kolayca anlaşılacağı gibi, Mehmet Seyda hikayelerinde, kömür memleketi Zonguldakı, Zonguldakın insanlarını anlatıyor. Kömür ocaklarında çalışanlar, onların gündelik hayatları, dertleri, sevinçleri, can kaygıları, çapkınlık hikâyeleri, kadın hırsı ile işlenen cinayetle? Bütün bunlar basit, sade bir dille anlatılıyor.

Beğendiğim: Mehmet Seyda başarılı bir yazardır. Sesi soluğu biraz geç çıkmasına rağmen, daha ziyade Sabahattin Ali ekolünün başarılı yazarlarından biri olarak günümüze kalmıştır. Anlattıkları hep inandırıcı, kandırıcı şeylerdir. Yazar, yaşadıklarının, gördüklerinin dışında bir şey yazmamış. İşlek de bir dili var.

Beğenmediğim: Mehmet Seydanın hikâyelerinde beğenilmeyecek bir şey yok. Herşey iyi düşünülüp tertiplenmiş. Söylenecek tek şey, en tazesi bundan yirmi yıl önce yazılmış olan hikayelerin bugün çok daha modern ve hareketli tarzda yazılabileceğidir.

Sonuç: "Zonguldak Hikâyeleri" okunmaya değer bir kitaptır.

İlhami SOYSAL

Sergi

Aliye Berger: 1951 yılındanberi dünyanın muhtelif yerlerinde başarılı sergiler açmış, 1954'de İstanbulda toplanan Uluslararası Sanat Kongresi tarafından birinci mükâfata layık görülmüş olan ressam Aliye Berger, 16 Kasım Cuma günü, Türk - Amerikan Derneğinde bir "Gravür ve Renkli Çini Mürekkebi Sergisi" açtı. 50 den fazla eser bulunan ve 25 Kasıma kadar açık kalacak olan sergi büyük bir ilgi ve takdirle izlenmektedir. Bir süredir çeşitli sanat çevrelerinde gezinmekte olan ilgi, şu sırada Türk - Amerikan Derneğindeki bu örnek sergi üzerinde toplanmış bulunmaktadır.

Kitaplar

Kirli Eller: Günümüzün ünlü fransız düşünür ve edebiyatçılarından Jean - Paul Sartre'in yedi tabloluk oyunu. Eseri Berin Nadi dilimize çevirmiş. Sabahattin Eyüboğlu da bir önsöz yazmış. Egzistansiyalizmin yaratıcılarından olan Sartre'in bu eseri okunmağa ve üzerinde durulmağa değer bir eser (Cumhuriyet Yayınları, İstanbul. İsteme adresi: Cumhuriyet gazetesi. 116 sayfa 5 Ura)

Rüzgârlı Su: Veteriner Profesör Selâhattin Batunun şiirleri. Şiir dünyamıza yeni sesler getirmekten uzak, düşünen ve duyan bir insanın yazdığı, bir yanı eksik şiir denemeleri. (Dost Yayınları 28, 54 sayfa 250 kuruş, Rüzgârlı sokak Ovehan 4, Ankara)

Dertli Kaval: Masallarıyla Andersen Medal mükâfatını kazanmış olan ünlü masal yazarı Eflâtun Cem Güney ile oğlu Çetin Eflâtun Güneyin birlikte hazırladıkları, büyük -, küçük herkesin zevkle okuyabileceği, hoş bir eser. Birinci bölümde, kitaba adını veren "Dertli Kaval" masalı, ikinci bölümde ise Eflâtun Cem Güneyin "Kara Yazı" adını verdiği ağıtlar yer almıştır. (Yeditepe Yayınları, Halk Kitapları serisi 1, Yeni Matbaa 1962 İstanbul, 96 sayfa 300 kuruş)

Öğretmenin Tören ve Günler El Kitabı: Ortaokul Müdürü İsmail Hakkı Kaytanlının şiirler, güzel sözler, piyes parçaları, monologlar, diyaloglar ve konuşma Örnekleriyle zenginleştirerek, büyük bîr titizlikle düzenlediği, her zaman için öğretmenlerin elleri altında bulunması gereken değerli bir eser. (Köy ve Eğitim Yayınları, Ayyıldız Matbaası Ankara 1962, 320 sayfa 10 lira. Sipariş adresi: Köy ve Eğitim Yayınevi P. K. 339 - Ankara)

Sinema

Plajda Buluşalım: İtalyan hafif şarkılar okuyucusu Dominigo Mudignio' nun sözde sinema denemesi. Önemli olan hikâye, ya da film değil. Tipik bir italyan, ikide bir kamera karşısına geçiyor, kendi dilinden yanık yanık şarkılar "geçiyor". Bu süre içinde de ne kadar güzel figüran kız varsa bir kolayına getirilip soyuluyor ve seyirciye "müzik ve göz ziyafeti" çekiliyor. (Ankara)

Kan Dâvasının Sonu: Western'lerde Anthony Mann kuşağına dahil John Sturges'in "Last Train From Gun Hill"i de hep o bildiğimiz Vahşi Batının kanunsuz kişilerinin serüvenlerini anlatıyor. Sturges'in bu filmindeki destekleri iki iyi oyuncusu -Kirk Douglas ile Anthony Quin-, fotoğraf direktörü Charles Lang Jr. ve bu tür filmlerin en iyi müzik yazarı Dimitri Tlomkin. Karısının katilini aramaya çıkan "kahraman şerif", en iyi ar kadaşıyla silâh çekişmek zorunda kalıyor. vs. vs.. (Ankara)

Yüz Çehreli Sahtekâr: Haftanın en iyi filmi. Risi, elindeki yumuşak, her kalıba kolaylıkla girip çıkabilen oyuncu Vittorio Gassmann'dan âzami şekilde yararlanıyor. Hikâye, dolandırıcılık üzerine. Fakat Risi, gereken yerde taşı gediğine koyuyor ve toplumu bir güzel alaya alıyor. Gölünüz, gülecek ve seveceksiniz. (Ankara)

Jerry Lewis Kore'de: Hollywood sinemasının Lubitch - Capra - Sturges ve Wilder kuşağından sonra gelenler arasında en başarılı komedi rejisörü olarak bilinen Tashlin, bu kez de Jerry Lewis ile geyşayı ve geyşalığı alaya alıyor. (İstanbul)

Konserler

Başarılı resital

Çarşamba akşamı İstasyon caddesindeki Konser Salonu, son bir kaç konserdekinin aksine, tıklım tıklım doluydu. O kadar ki, sıraların arasına bile ilave sandalyalar konulmuştu. Böyle büyük ilgi birkez daha, mevsim başında orkestrayla bir konser veren harika çocuklarımızdan İdil Birete gösterilmişti. Ama onun bir özelliği vardı: İdil, doğduğu memlekette pek az kalabiliyor, müzikseverler onu pek seyrek dinlemek fırsatına ulaşabiliyorlardı. Halbuki Suna Kan için durum başkaydı. O, bilhassa Ankaralı müzikseverlerin hiç yabancısı olmadığı gibi, hemen bütün yurt köşelerine kadar kemanını dinletmeyi âdeta milli bir görev edinmiş, Cumhurbaşkanlığı orkestrasının her yurt gezisine candan, istekle katılmıştı.

İşte bu sanatçının resitaline koşanların çoğu bilet bulamadıklarından geri dönerken, tedbirli davranıp salona kapağı atabilenler ilk iş olarak aldıkları programın dolgunluğu karşısında büyük bir memnunluk duydular. Gerçekten, bilhassa bu mevsim, orkestra programlarının kısalığı birçok dinleyiciyi hayâl kırıklığına uğratmıştı. Suna Kan ise ilk başarısını her yönden dolgun programı sayesinde elde etti. Aslında resital için kısaca, ustalara yakışan bir eser secimi, hâkim ve şahsiyet dolu bir ifade, sanatı teknikle yoğurmuş olgun bir çalış demek doğru olur.

Suna Kan, resitalin ilk yarısında bir klâsik ve bir neo - klâsik devir örneğini sundu: Mozart'ın fa majör sonatında espri ve zarafet dolu bir hayatiyet, dinleyiciyi ilk notadanberi büyüledi. Brahma'ın re minör tondaki çok bilmen ve sevilen, form yününden "klâsik" ama ruh ve anlara yönünden alabildiğine "romantik" sonatında genç sanatçının ifade gücü belki de konserdeki zirve noktasına erişti.

Çağdaşlar arasında

İkinci bölüm tamamen çağdaş bestecilere ayrılmıştı. Stravinski ve Françaix adlarının arasında dinleyiciler Usmanbaşı da görerek "milli müzik" dinleyeceklerini umdular. Ama çok kez olduğu gibi, sanat kişiliğinin örneğini diğer çağdaş bestecilerin eserlerinden alan, ilk bakışta sırf orijinallik yaratmak suretiyle şöhrete ulaşmak çabasında olan bir eserle karşılaştılar. Mamafih besteci, iddia sahibi, olmadığını gösterebilmek için olsa gerek ki. eserine "5 Çalışma" adını koymuştu. Ama "çalışma", "etüd" karşılığı mı kullanılmıştı acaba? "Modem müzikte milli ekol olmaz" iddiasının en güzel cevabını yine resitalde Suna Kan verdi: Programının sonunda dinleyicilerinin ısrarlı gösterilerine dayanamayıp Bela Bartok'un "Rumen Halk Dansları"nı çaldı! Bu parçanın dinleyiciler» den gördüğü yankı, modern kuralları pek haklı olarak tercih eden, fakat bu toprakların ezgilerine bir türlü rağbet göstermeyen bazı genç bestecilerimizi ne kadar uyarsa yeridir.

Çağdaş ekolün iki önemli bestecisinden Stravinski'den "Konsertant ikili"yi ve Françaix'den de "Sonatin"i dinledik. Suna Kan her iki eseri de, bugünün cereyanlarını yakından izleyen bir "usta" ya has titizlikle ve detaylara aynen uyarak çaldı. Piyanoda kendisine eşlik eden Ferhunde Erkinin çalışı iddiasız, fakat eşliği kusursuzdu.

(Basın A. 2548) — 640

JALE CANDAN

OKUYUCULARIYLA KONUŞUYOR

Evli bir erkeği seviyorum. Karısı ile hiç bir zaman anlaşamamış. Her zaman bedbaht olmuş, fakat iki çocuğu olduğu için beraber yaşamaya katlanmış. Çocuklar şimdi kendilerini kurtarmış durumdadırlar. Karısı her şeyi bildiği halde ayrılmamakta ısrar ediyor. İstikbalimi düşünerek birkaç kere ondan uzaklaştım, fakat öyle yalnız kaldı ki dayanamadım ve ona döndüm. Karısı onu hiç bir şekilde anlamıyor, Bensiz yaşıyamayacağına kaniim, fakat çevrenin baskısına dayanamıyor, ne yapacağımı bilemiyorum...

L.İ. - İstanbul

Ne yapacağınızı mükemmelen biliyorsunuz, sevgili okuyucum. Ama, iradeniz yetmiyor. Sizsiz yapamıyacağına, belki kendini öldüreceğine inanıyorsunuz, fakat bir deneyin, yanıldığınızı göreceksiniz. Karısı ile hiç anlaşamamış ve iki çocuk sahibi olmuş! Meseleyi derhal kesip atın. Acısı bir ameliyat acısı kadar şiddetli, fakat o kadar da kısa olacaktır.

•

Kayınvalidem ile oturuyorum. Anlaşıyoruz. Yalnız, kayınvalidem fazlaca tutumlu. Kocam bunu "kadınlık" sayıyor. Bana hiç müdahale etmiyorlar... Ancak, acısını çocuklar çekiyor. Çiklete, mecmuaya, çocukların almasını sevdikleri ufak tefek şeylere verilen para israf sayılıyor. Buna karşılık, çocuklar her bakımdan düşünülüyor. Kayınvalidemin onları iyi yetiştirmek için hiçbir fedakarlıktan çekinmeyeceğini, kendi özel parasıyla onları okutacağını biliyorum. Şimdiden bankada onlar için hesap açtırttı, sigortalarını yaptırttı. Fakat çevremizdeki çocuklar, daha rahat para harcıyorlar, daha iyi giyiniyor, daha çok geziyorlar. Çocuklarımın görgü bakımından eksikli kalmalarından endişe ediyorum. Geçen gün küçük oğluma aldığı hediye palto benim için üzüntü konusu oldu. Seneye giysin diye öyle büyük almış ki, çocuk, paltonun içinde adeta acıklı bir duruma düşüyor. Bu konuda kendisiyle konuşayım mı? Bu ilk anlaşmazlığımız olacak.

Bir gelin - Kadıköy

Mademki her konuda anlaşıyorsunuz, ona yumuşak bir dille bu sıkıntınızı anlatın, fakat bunu, onun değil de hepinizin müşterek bir kusuru olarak ortaya koyun. Üzerinde fazla durmayın. Çocuklara muayyen bir harçlık ayırma zamanının geldiğini söyleyin. Çok fazla para harcıyan çocuklara özenmediğinizi umarım. Fakat çocukların herhangi bir konuda aşağılık hissi duymamaları, para harcamasını öğrenmeleri de şarttır. Yeni paltoyu yeniyken büyük olarak giymektense, eskiyince küçük olarak giymek elbette iyidir. Bu, kadınlık anlayışının oldukça eski bir şeklidir ama, eskinin iyi taraflarını da siz benimseyebilirsiniz. Ölçülü seklide tutumlu olmak aile mutluluğu için şarttır.

•

Umutlarımı, inançlarımı gün geçtikçe daha çok kaybediyorum. Ülkücü bildiğim kimselerin, toplum işlerine karıştıktan sonra nasıl değiştiklerini görmek bana üzüntü ve azap veriyor. Bir insanın geçim kaygusu ile ilgili olmıyan bir sahada, meselâ bir demek kongresinde, seçilmek için idealini unutması acaba nasıl bir ruh halinin sonucudur? Politika ile ilgim yok ama. daha büyük çıkarların çarpıştığı sahalarda neler olabileceğini seziyorum. D. P. iktidara gelirken, C. H, P. nin uyuşuk devletçilik prensiplerinden, altıoka bağlılığından şikâyet eden bir yazar, bugün C. H. P.'yi özel teşebbüsçü olmakla itham ediyor. Kime, neye inanacağımızı şaşırdık.. Hiç olmazsa fikirler sağlam kalsa..

Faruk Ağar - Ankara

Herkesi ülküsünü kaybetmekle itham edemezsiniz. Meselâ, anlattığınız dernek hikâyesinde, sizin gibi düşünen bir başka arkadaşınızdan bahsediyorsonuz. Gerçi toplumlar ül kücülerin çıkarcılara mağlûp olduğuna çok şahit olmuşlardır ama, sonuçta ülkücülerin ülküsü daima galebe çalmıştır. Politika sahasının başka sabalardan daha netameli olduğunu da düşünmeyin. Orada da sonuçta galebe çalan gene "fikir dir. Yeter ki, dediğiniz gibi, fikirler (sağlam kalsın... Bunun da tek yolu, bence, öğrendiklerimizi, duyduklarımızı, gördüklerimizi muhakeme süzgecinden geçirmeye alışmamızdır Duygusal hükümler, bugün toplumumuzda ger çek kötülükten daha çok tahribat yapıyor.

•

Ortaokul üçteyim. Sınıf arkadaşlarım yalnız başlarına sinemaya, erkek arkadaşlarıyla beraber "parti"-lere gidiyorlar. Annem, bir defa böyle bir partiye gitmeme izin verecek oldu, onda da gideceğimiz eve telefon edip, parti verilirken evde bir büyüğün bulunup bulunmıyacağını kontrol etti. Çok utandım. Bir daha bir yere gitmek için annemden izin almamaya karar verdim. Yalan söyleyecek değilim ama, hiçbir yere gitmiyeceğim, insan içine çıkmayacağım. Bakalım annem ne kazanacak? Tabii, hürriyetimi kazandığım günden başlıyarak da artık kimseye, hiçbir şey için hesap vermiyeceğim. Lütfen annelere söyleyin, kızlarına güvensinler.

R. Yörükoğlu - Kadıköy

Bu, güvensizlik değildir, sevgili küçük okuyucum. Memleketimizde standart bir terbiye sistemi henüz mevcut olmadığı için, anneler kendi çevrelerine güre birşeyler yapmaya çalışıyorlar. Çocukların, kızlı erkekli arkadaşlarıyla gezmeleri, spor yapmaları tabiidir ama, annelerin çocuklarının nerelere, kimlerle beraber gittiklerini bilmeleri de tabiidir. Arkadaşlarınızı annenize tanıtın. Şikâyetlerinizi tatlı dille ona anlatın. Size inanacaktır. Hürriyet günü, öyle birdenbire takvim yaprağı ile beraber düşmez ki.. Onu yavaş yavaş kazanacaksınız ve kazandıktan sonra da, arzunuzla, gene de inandıklarınıza danışacaksınız.

— Anlıyorum, yeni paltomu pek beğenmedin... Ama, sen beni gelecek yıl gör!..

Köy kadınına sorun !

Geçen yıl Ankarada birçok dernekler köy çalışmaları yaptılar. Bu dernek çalışmalarına katılarak, birçok köylere gittim. Dernek üyeleri, tarımcılar, doktorlar ve Milli Eğitimcilerle işbirliği yapacak köye öğretim ve eğitim bakımından yardımcı olmaya çalışıyorlardı. Gerçi bu köyler, köy vasfını az çok kaybetmiş, büyük şehir komşusu köylerdi ama, dernek üyeleri her gittikleri yerde aynı olayı tespit ettiler: Köy kadınları, kendilerine verilmek istenilen bir çok yeni bilgiye karşı ilgisiz kalıyor, sadece bir tek mesele üzerinde önemle duruyorlardı: Fazla çocuk sahibi olmamanın sırrına ermek.. Köy kadınları bunun öğrenilebilir birşey olduğuna inanıyorlar, öğrenmek istiyorlardı.

Beş Yıllık Planda nüfus politikasına ve doğumun kontrolüne ayrılan geniş bölüm bazı çevrelerde, Senatoda, Millet Meclisinde tartışmalara sebep oldu. Yüzde yedi kalkınma hızının yüzde üç oranda olan nüfus artışı hızı tarafından yutulmasıyla bir zaruret halinde ortaya çıkan doğum kontrolü tartışması, yakın bir gelecekte, nüfusumuz artıp da bunun sonuçlarıyla başbaşa kaldığımızda bugün Hindistanda olduğu gibi, artık bizim için lüks bir tartışma konusu olacak ve kaybettiğimiz zamana acıyacağız. Doğumun kontrolü bir zarurettir. Asıl mesele, bunu fikir olarak derhal benimseyip, en iyi bir şekilde tatbik etme yolunu aramaktır. Öğretim yolu ile kontrolün, kültür seviyesi geri memleketlerde güç tatbik edileceği endişesi, plânı, daha ilk ağızda, olumsuz bir hale sokar görünmektedir. Ama bu, baltalamanın bir yoludur. Bence, İsveçte olduğu gibi derhal aile planlaması öğretimine başlanmalıdır. Hem de gene İsveçte olduğu gibi, bazı özel durumlarda, kürtaja müsaade edilmelidir. Bu, zaten gizli olarak nasıl olsa yapılıyor. Fakat doğum kontrolünün temeli, araçları ve ilaçlan ile, öğretimdir.

Ben köy kadınının bunu, sandığımızdan çabuk, öğreneceğine inanıyorum. Çünkü bunu arzulamaktadır. Çocuğa değer vermesini öğrenmiş, fazla çocuğun, zamansız çocuğun insan hakları denilen şeyi nasıl kökünden yok ettiğini yakından duymuş, görmüştür.

Jale Candan

Ağız tadıyla...

EKŞİLİ KÖFTE

Kış ve yaz sebzeleriyle yapılabilinen bu çorba yanına bir de salata ilâve edildiği takdirde tam bir yemek yerine geçebilir.

Malzeme:

1 Kilo yağsız dana kıyması -50 gr. Pirinç
1 Baş soğan - 1 Limon
1 Yumurta - 1 Kök kereviz
1 Tane pırasa - Tane havuç
100 gr. Yeşil fasulye - 2 Ufak kabak
250 gr. Ispanak - 4 Tane orta boy patates
2 Litre su - 2 Çorba kaşığı Vita yağı
Tuz biber - Kuru nane

Su büyücek bir tencereye konur ve kaynamaya bırakılır. Diğer taraftan bütün sebzeler gayet ufak doğranarak kaynamakta olan suya ilâve edilir, Vita yağı ve biraz tuzla pişmeye bırakılır.

Sebzeler kaynamakta iken kıymanın içine soğan kuru nane ve pirinç, tuz, biber konur, iyice yoğrulduktan sonra ufak ufak toparlak köfteler yapılarak hafif unlanmış bir tepsiye konur.

Sebzeler pişmek üzere iken köfteler de ilâve edilir ve yarım saat kadar kaynatılır. Sofraya verilmeden çorba kasesinin içine bir yumurta kırılır, bir limonun suyu ve 3 çorba kaşığı su ile iyice çırpılır, çorba yavaş yavaş bu terbiyeye ilave edilir ve servis yapılır.

BATON SALE

Malzeme:

150 gr. Un - 150 gr. İnce rendelenmiş gravyer peyniri
150 gr. Sana - 1 Tutam tuz
3 yumurta sarısı

Un yağ, peynir, tuz ve yumurta sarıları ile hamur yapılır, iyice yoğrulduktan sonra ikiye katlanarak en aşağı bir saat dinlenmeye bırakılır. Bir saat sonra hamur bir cm. kalınlığında uzun bir rulo yapılır ve 10 cm. uzunluğunda parçalara kesilerek orta hararetteki fırında 25-30 dakika kadar pişirilir.

Semra CONKER

S P O R

Maçlar

Sezarın hakkı

Geçirdiğimiz hafta sporumuz için başarılı bir imtihan haftası oldu. Ne Turnuvada Balkan ikindisi olan basketbolcularımızın, ne de Polonyada çıkardıkları maç ile rakiplerini Şampiyon Kulüpler turnuvasından eleyen Galatasaraylıların aldıkları neticeler küçümsenecek başarılardır.

Bu, spora gönül bağlayıp emek verenlerin oldu bitti alın yazısıdır. İlgi toplayan büyük karşılaşmalarda netice yüze güldükçe "Yaşasın aslanlarımız" denir de, madalyanın istenmeyen tarafı geldi mi yerilecek, sırtına kusur yüklenecek adam aranır. Bulunan daima aynı adamdır: Başarının perde arkasındaki mimarı!..

Basketbolcularımız ve Bytom karşısında tur atlayan Sarı - Kırmızılı gençler bu zaferlere tek başlarına gitmiş değillerdir. Yalgın Granitlerin, Coşkun Özarıların, Gündüz Kılıçların yüz aklığında büyük hisseleri vardır. Kendi çocuklarını yetiştirirken karşı tarafı izlemesini, onları bütün özellikleriyle tanımasını, hazırlık çalışmalarını ona ayarlamasını, müsabaka taktiğini ona ölçmesini bilmişlerdir. Bunlar "yerli antrenör", "menecer" denilen eski "as" lardır. Ne var ki bunlardan hiç birinin değeri orada başlayıp orada bitmiş değildir. Top toplayan mektep kaçağının teniste şampiyon olduğunun misali vardır. Ama, aynı şampiyonun Milli Takım antrene ettiğinin örneğini bulmak zordur. Biz ölçüyü galiba burada kaçırıyoruz. Beş vakit namazında olmak iyi bir şey, fakat Milli Takım antrenörlüğüne yetmiyor!..

Basketbol

Kapısını spora açmada ziyadesiyle nazlı İstanbul Spor Sarayının sahne olduğu Balkan Şampiyonasın da Milli Takımımız bütün rakiplerini yendi, sonunda Yugoslavların önünde baş eğerek ikinci oldu. Bu başarının adını koymak lazımdır.

Basketbol bütün dünyada yenidir ya, bizde, hele teşkilâtlı olarak, büsbütün yenidir. Her mevsimde oynanması için kapalı ve elverişli yer ister, tesis ister. Bu bakımdan da halimiz meydanda...

Rakiplerimize gelince, Avrupanın sayılı fırtınalarından olan Avrupa ikincisi Yugoslavlar, hutbede isimleri okunan Bulgarlar Demirperde gerisi çocuklarıdırlar. Yani sporun devlet için vazife, millet için mükellefiyet olduğu, dereceye girmenin ise yaşama hakkında görülmemiş imkanlar sağladığı ülkelerin çocukları... Onun için Yalçın Graniti ve çocuklarını alkışlarken gurur duyuyoruz.

Futbol

Beklediğimiz de, Galatasaraylıların hakkı olan da bundan fazlası idi. Gittiler, çalıştılar, çabaladılar, bu kadarını başardılar. Bu netice, hedefe yaklaşmağa bol bol yetti. Şimdi sıra üçüncü turda karşımıza çıkacak engeli aşmadadır.

G. Kılıç maçı takip ediyor
Sezarın hakkı

Turnuvalarda, bir sonraki turda mutlaka bir evvelki turda karşılaşılan rakiplerden daha kuvvetlisiyle karşılaşılacaktır diye bir kaide yoktur. Geri kalan rakipler üç aşağı beş yukarı birbirlerine denktirler. Oyun özellikleri, sporda davranışlarını şekillendiren vasıflar gibi hususları, tahmin edilen kuvvetlerine eklemek şartı ile...

Şu anda bilinen şudur: Karşımızda fransızlar, belçikalılar, Portekizliler ve iskoçlar vardır ve hepsi ayrı özelliğe sahiptir. Geri kalan altı takımdan hangi ucun karşımıza çıkacağını yakın günlerde öğreneceğiz.

KÖŞEDEN

Yerli Antrenör

Antrenör yetiştirmenin kaçınılmaz bir ihtiyaç olduğu bundan yirmibeş yıl önce anlaşılmıştı. Memleket sporuna bunca emeği geçen öğreticileri, Türk Spor Kurumunun idarecileri 19 Mayıs Stadyumunun bir odasında açtıkları kursta yetiştirmişlerdir. Bu gençlere ve bunlardan sonra safa girenlere, hizmetlerini karşılayacak ödenek de bulunmuştur, çalışma sahası da.

Araya fasılalar girmesine rağmen kurslar zaman zaman tekrarlanmış ve bu hayırlı hamlenin devamına gayret edilmiştir. Müspet netice meydanda iken bu yola itibar edilmeyişin sebebini anlamak kolay değildir.

Dikkat edin, bugün hangi spor kolunda teknik ilerleme, başarı ve yetişen genç kuşaklar görüyorsanız, bunun yapıcıları, kurs görmüş veya kendi kendini yetiştirmiş yerli antrenörlerdir. İşte son başarısı ile basketbol, işte Galatasaray ve benzerlerinin örnekleri ve nihayet bunların aksine, işte perişanlığı yıllardır yüreklere acı olan güreşimizin hali!..

Basketbolumuzu ve futbolumuzu yüzgüldüren kıvamına yükselten gençler, antrenör, koç, menecer adı ile takımların başına geçen eski "as"lar, şampiyonlardır ve başarı gösterenler en azından lise bitirmiş kimselerdir. Bugün güreş alanında çalışan arkadaşlarının çoğu ile aralarında beliren fark buradan doğmaktadır. Emektar Nuri, Saim, Hüseyin ve pek zeki bir güreşçi olan Celâl bir yana çekilirse, takımlarımızı antrene etmekle görevlendirilmiş bulunan eski pehlivanlarımızın büyük başarılar sağladıklarını iddia etmeğe imkan yoktur. İnsanları tek tek ele alıp onlara idman vermek, teknik öğretmek ve tatbik edebilecekleri taktiği benimsetmek için pehlivan doğmuş olmanın yetmiyeceği aşikardır.

Mesul teşkilâtın bu konu üzerinde durmak, tedbir düşünmek, kapatılmış Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsünü yeniden açmak vazifesidir. Bu bir yana, kulüplerimize düşen akıllıca bir hizmet de vardır. Okur - yazar eski "as"larını İngiltereye, Amerikaya, İsveçe kurslara göndermek, her transferde, olmuşları toplamak için astronomik paralar ödemekten daha ucuza mal olacak, kulüp fonksiyonunu bulacaktır.

Vildan Aşır SAVAŞIR

Ziraat Bankasında
açtıracağınız bir
tasarruf hesabı
size huzur verecek
istikbalinizi
sağlıyacaktır
T.C. ZİRAAT BANKASI